

Informacja
o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych
w 2017 r.

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
DEPARTAMENT SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH i
INSTYTUCJI PŁATNICZYCH

Warszawa, kwiecień 2018 r.

Spis treści

Rozdział 1 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia	3
Rozdział 2 Charakterystyka sektora skok.....	5
Rozdział 3 Aktywa - działalność kredytowa i inwestycyjna.....	7
Działalność kredytowa sektora	7
Pozostałe aktywa kas	14
Rozdział 4 Jakość portfela kredytowego	16
Sprzedaż wierzytelności.....	18
Rozdział 5 Sytuacja płynnościowa kas.....	19
Rozdział 6 Źródła finansowania działalności kas	21
Struktura depozytów	21
Rozdział 7 Fundusze własne i adekwatność kapitałowa	24
Rozdział 8 Efektywność pomocy z Kasy Krajowej	28
Rozdział 9 Wyniki sektora skok.....	30
Przychody.....	31
Koszty	31
Wynik finansowy	32
Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok.....	36
Spis tabel	39
Spis wykresów	41

Rozdział 1 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia

Raport zawiera informacje o sytuacji w sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych według stanu na koniec 2017 r. Sporządzony został głównie na podstawie danych sprawozdawczych¹, które nie zostały jeszcze zweryfikowane przez biegłych rewidentów. W latach ubiegłych, w wyniku ustaleń biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe skok, wprowadzane były istotne korekty wyniku finansowego oraz kapitałów własnych kas. Z dostarczonych przez kasy dokumentów wynika, że poziom korekt wyniku finansowego netto za 2016 r. przekroczył 41 mln zł. Analizując dane sprawozdawcze stwierdzono, że nie wszystkie kasy uwzględniły w swojej sprawozdawczości uwagi i zastrzeżenia KNF, zgłaszane w wyniku ustaleń nadzoru analitycznego i inspekcyjnego. W związku z tym, faktyczny obraz sytuacji niektórych kas może nadal się różnić od tej prezentowanej w sprawozdawczości.

Na koniec 2017 r. działalność prowadziło 34 kasy, w porównaniu do końca III kwartału 2017 r. ich liczba zmniejszyła się o jedną kasę (Lubuska SKOK została przejęta przez bank)². Dodatkowo należy także odnotować, że na koniec 2017 r. w trzech kasach ustanowieni byli zarządcy komisaryczni.

Ze względu na trwające procesy restrukturyzacyjne w sektorze skok, prezentowane dane, także historyczne, w celu zachowania ich porównywalności zostały przedstawione przede wszystkim w odniesieniu do kas działających na koniec 2017 roku. Natomiast dla zobrazowania procesów zachodzących w sektorze skok zaprezentowano także niektóre dane dotyczące kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.

Na podstawie analizy danych sprawozdawczych kas prowadzących działalność na koniec 2017 r. stwierdzono, że fundusze własne - obliczone zgodnie z ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2065 ze zm.; dalej: ustawa o skok) - wynosiły 210,8 mln zł i w stosunku do końca 2016 r. ich wartość obniżyła się o 86,4 mln zł. Spadek ten nastąpił pomimo zaliczenia przez niektóre kasy zysków za 2016 rok do funduszy własnych oraz dodatkowego wsparcia kapitałowego udzielonego przez Kasę Krajową. Uwzględniając dodatkowo wyniki inspekcji przeprowadzonych w kasach przez UKNF oraz wnioski z prowadzonego nadzoru analitycznego, wartość funduszy niektórych kas powinna być jednak dodatkowo obniżona, a ich łączna wartość w całym sektorze prezentowana na poziomie nie wyższym niż 190,2 mln zł (wedle szacunków nadzoru, korekty powinny być dokonane w wysokości co najmniej (-) 20,6 mln zł).

Pamiętać przy tym należy, że ustalenia inspekcji oraz nadzoru analitycznego dotyczą m.in. wyceny ryzyka występującego w kasach oraz wielkości brakujących odpisów aktualizujących.

Współczynnik wypłacalności sektora skok na koniec 2017 r. prezentowany był na poziomie 2,39%, a po uwzględnieniu ustaleń nadzoru analitycznego i inspekcyjnego jego wartość powinna kształtować się na poziomie 2,16%.

W czwartym kwartale 2017 r. nie występowały naruszenia normy obowiązkowej rezerwy płynnej.

34 kasy prowadzące działalność na koniec 2017 r. wykazało łącznie zysk netto w wysokości 39,0 mln zł, natomiast na koniec 2016 r. ta sama grupa kas wykazała łącznie zysk netto w wysokości 5,9 mln zł. Podkreślenia wymaga, że co prawda 9 kas wykazało stratę netto z działalności, to jednak 21 podmiotów poniosło stratę na działalności podstawowej. Taka sytuacja jest niewątpliwie dużym problemem dla sektora,

¹ Dane sprawozdawcze przekazane do UKNF do dnia 11.04.2018 r.

² Łącznie na koniec grudnia 2017 r. – w okresie sprawowania nadzoru przez KNF w ramach procesów restrukturyzacyjnych sektora skok – liczba kas działających zmniejszyła się o 21, w tym: 8 kas zostało przejętych przez banki (SKOK św. Jana z Kęt, SKOK Kopernik, SKOK Wesola, SKOK Wyszyńskiego i SKOK Powszechna, SKOK Profit, SKOK Bieszczadzka i SKOK Lubuska), jedna kasa przejęła inną kasę, 1 kasa połączyła się z inną kasą oraz działalność 11 kas (SKOK Wspólnota, SKOK Wołomin, SKOK Kujawiak, SKOK Polska, SKOK Jowisz, SKOK Arka, SKOK Skarbiec, SKOK Wielkopolska, SKOK Twoja, SKOK NIKE, SKOK Wybrzeże) została zawieszona i zostały skierowane wnioski do właściwych sądów o ogłoszenie upadłości tych kas.

gdyż środki pomocowe z Kasy Krajowej są na wyczerpaniu. W 2017 r. nadal istotny (pozytywny) wpływ na wyniki sektora miały jednorazowe transakcje związane ze sprzedażą portfeli wierzytelności przeterminowanych. W niektórych kasach zaobserwowano również poprawiającą się rentowność działania, będącą efektem realizowanych procesów naprawczych.

Z danych sprawozdawczych skok³ - z wyłączeniem kas przejętych i w upadłości - wynika, że w 2017 r. nastąpił spadek:

- aktywów o 419 mln zł, tj. o 3,95%,
- depozytów o 340 mln zł, tj. o 3,35%,
- portfela kredytowego brutto o 115,9 mln zł, tj. 1,68%,
- funduszy własnych o 86,4 mln zł, tj. o 29,1%,
- portfela kredytów przeterminowanych o 314,9 mln zł, tj. 18,1%,
- salda odpisów aktualizujących o 264,5 mln zł, tj. 25,92%,

przy jednoczesnym wzroście:

- portfela kredytowego netto o 148,6 mln zł, tj. o 2,52%.

Na koniec 2017 r. 24 kasy i Kasa Krajowa objętych było postępowaniami naprawczymi, przy czym 4 kasy realizowało programy naprawcze zaakceptowane przez Komisję Nadzoru Finansowego.

---

³ Dane sprawozdawcze przekazane do UKNF do dnia 11.04.2018 r.

Rozdział 2 Charakterystyka sektora skok

Na koniec 2017 r. działalność prowadziły 34 kasy i w stosunku do końca 2016 r. ich liczba zmniejszyła się o sześć podmiotów. W grupie kas prowadzących działalność liczba placówek obniżyła o 40 punkty sprzedażowe, tj. o 3,8%. Liczba członków kas nieznacznie obniżyła się o 19,5 tys., tj. o 1,1%. Wartość depozytów w kasach prowadzących działalność obniżyła się o 340 mln zł, tj. o 3,3%.

W 2017 r. zaobserwowano wzrost liczby zadeklarowanych udziałów członkowskich o 36,1% do ok. 206,8 mln szt., co było przede wszystkim wynikiem objęcia przez Kasę Krajową dodatkowych udziałów w niektórych kasach. Wzrosła również średnia liczba udziałów przypadających na jednego członka kasy (o 37,7% do 121,3 szt. na 1 członka). Zwiększeniu uległa wartość wpłaconego funduszu udziałowego - o 14,5%, tj. o 56,3 mln zł. Wiąże się to z dodatkowym zaangażowaniem się przez Kasę Krajową w pomoc dla kas.

Tabela 1. Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające – 34 – na koniec grudnia 2017 r.)

Wyszczególnienie	2016-12	2017-03	2017-06	2017-09	2017-12	zmiana w okresie 12 miesięcy	zmiana % w okresie 12 miesięcy
Liczba członków	1 724 908	1 730 605	1 719 512	1 714 859	1 705 338	-19 570	-1,13%
Liczba oddziałów i filii	1 059	1 041	1 029	1 027	1 019	-40	-3,78%
Liczba zadeklarowanych udziałów	151 980 221	150 936 264	151 425 445	206 574 358	206 880 768	54 900 547	36,12%
Liczba zadeklarowanych udziałów przypadająca na jednego członka	88,1	87,2	88,1	120,5	121,3	33,2	37,69%
Wpłacony fundusz udziałowy (w tys. zł)	389 323	384 597	365 977	424 793	445 638	56 314	14,46%
Fundusz zasobowy (w tys. zł)	149 508	149 625	136 651	125 336	125 422	-24 085	-16,11%
Liczba zatrudnionych	2 604	2 615	2 581	2 821	2 774	171	6,56%
Liczba członków na pracownika	662	662	666	608	615	-48	-7,22%
Fundusze własne według ustawy o skok (w tys. zł)	297 305	294 240	344 971	271 482	210 854	-86 452	-29,08%
Depozyty (w tys. zł)	10 142 749	10 156 594	10 140 167	9 907 553	9 802 736	-340 013	-3,35%
Kredyty i pożyczki brutto (w tys. zł)	6 910 686	7 041 672	6 968 135	6 917 636	6 794 783	-115 902	-1,68%
Odpis aktualizujący utworzony (w tys. zł)	1 020 784	1 122 608	935 649	848 007	756 241	-264 543	-25,92%
Kredyty i pożyczki netto (w tys. zł)	5 889 901	5 919 064	6 032 485	6 069 629	6 038 542	148 641	2,52%
Aktywa (w tys. zł)	10 616 224	10 623 284	10 648 141	10 306 802	10 197 189	-419 035	-3,95%

W 2017 r. odnotowano spadek funduszy własnych w kasach prowadzących działalność o ok. 86,5 mln zł, co związane było m.in. z aktualizacją wartości aktywów w wyniku zaleceń poinspekcyjnych oraz dodatkowym dokapitalizowaniem niektórych kas przez Kasę Krajową. Negatywny wpływ na poziom funduszy własnych miało także ponoszenie przez niektóre kasy strat z działalności.

Średnia liczba zatrudnionych pracowników w przeliczeniu na placówki w sektorze wynosiła 2,7 etatu. Warto jednak zauważyć, że wiele placówek kas działa w formie punktów obsługi klienta, zatrudniających od 1 do 4 osób. Dodatkowo, część kas prowadzi działalność poprzez placówki franczyzowe lub pośredników na zasadach outsourcingu.

Porównując dane kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych w stosunku do końca 2016 r., liczba ich członków zmniejszyła się o 11,5% (przy spadku liczby kas o 6 podmiotów). Na koniec grudnia 2017 r. jedna kasa zrzeszała przeciętnie 50,1 tys. członków (45,9 tys. na koniec 2016 r.). Sieć placówek

w porównaniu z końcem 2016 r., wskutek likwidacji i przejść, zmniejszyła się o 213 jednostki. W końcu 2017 r. przeciętnie na jedną kasę przypadało 30 placówek, a zatrudnienie w kasach w okresie ostatnich dwunastu miesięcy zmniejszyło się o blisko 8,3%.

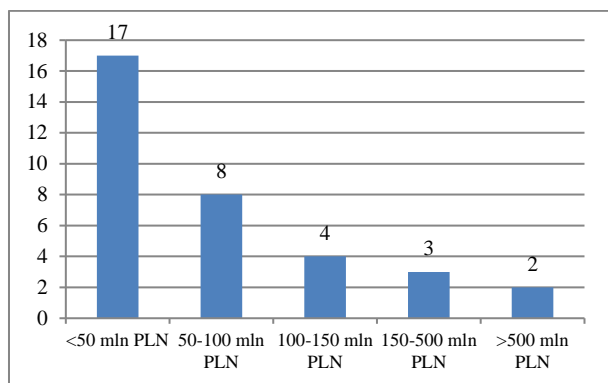
Suma bilansowa sektora skok na koniec 2017 r. wyniosła 10 197 mln zł i w okresie dwunastu miesięcy zmniejszyła się o 9,9%, przy czym w kasach, które prowadziły działalność na koniec 2017 r., wartość aktywów obniżyła się o 3,95%. W sektorze dominują kasy, których wartość aktywów nie przekracza 100 mln zł (25 kas, w tej grupie 17 kas posiadało aktywa poniżej 50 mln zł, a 9 kas wykazywało aktywa poniżej 20 mln zł i spełniało ustawową definicję „małej kasy”). Kasy, których wartość aktywów wynosi poniżej 100 mln zł, posiadają łącznie 10,2% aktywów wszystkich działających kas. Natomiast wartość aktywów dwóch kas przekraczała 500 mln zł - łączna suma ich aktywów wynosiła 7 852 mln zł, co stanowiło ponad 77% aktywów sektora skok.

Tabela 2 Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych)

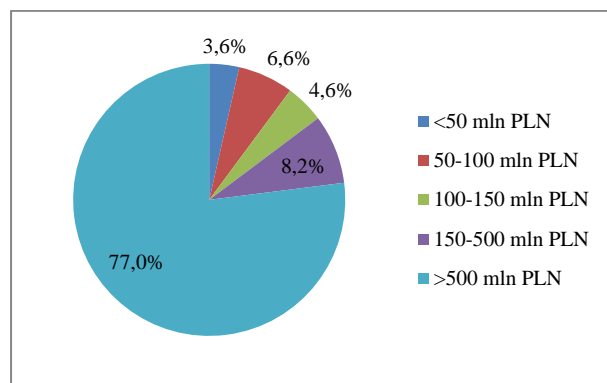
Wyszczególnienie	2015-12	2016-12	2017-12	zmiana w okresie 12 miesięcy	zmiana % w okresie 12 miesięcy
Liczba kas działających	48	40	34	-6	-15,00%
Liczba członków	2 094 669	1 925 948	1 705 338	-220 610	-11,45%
Liczba oddziałów i filii	1 578	1 232	1 019	-213	-17,29%
Liczba zadeklarowanych udziałów	155 611 839	153 323 560	206 880 768	53 557 208	34,93%
Liczba zadeklarowanych udziałów przypadająca na jednego członka	75	79,6	121,3	41,7	52,39%
Wpłacony fundusz udziałowy (tys. zł)	522 476	479 324	445 638	-33 686	-7,03%
Fundusz zasobowy (tys. zł)	194 958	174 914	125 422	-49 492	-28,30%
Liczba zatrudnionych	3 813	3 024	2 774	-250	-8,27%
Liczba członków na pracownika	549	637	615	-22	-3,45%
Fundusze własne według ustawy o skok (tys. zł)	210 832	206 226	210 854	4 628	2,24%
Depozyty (tys. zł)	11 873 042	10 942 737	9 802 736	-1 140 001	-10,42%
Kredyty i pożyczki brutto (tys. zł)	7 883 841	7 393 266	6 794 783	-598 483	-8,09%
Odpis aktualizujący utworzony (tys. zł)	1 277 976	1 122 056	756 241	-365 815	-32,60%
Kredyty i pożyczki netto (tys. zł)	6 511 049	6 271 210	6 038 542	-232 668	-3,71%
Aktywa (tys. zł)	12 331 213	11 323 031	10 197 189	-1 125 842	-9,94%

W niektórych kasach obserwuje się podwyższone ryzyko koncentracji związane z działalnością depozytową oraz kredytową, co wynika z małej liczby aktywnych członków oraz istotnie większej od średniej w sektorze wartości depozytu (26 724 zł) lub kredytu (12 756 zł). Wartość depozytów zgromadzonych przez sektor skok na koniec 2017 r. wyniosła 9 802 mln zł i zmniejszyła się o 10,4 % w stosunku do końca 2016 r., przy czym w kasach, które prowadziły działalność na koniec 2017 r., suma depozytów zmniejszyła się o 3,35%. Przeciętnie wartość zgromadzonych na koniec 2017 r. depozytów członków na jedną kasę wyniosła 288 mln zł i była o 15 mln zł wyższa niż na koniec 2016 r.

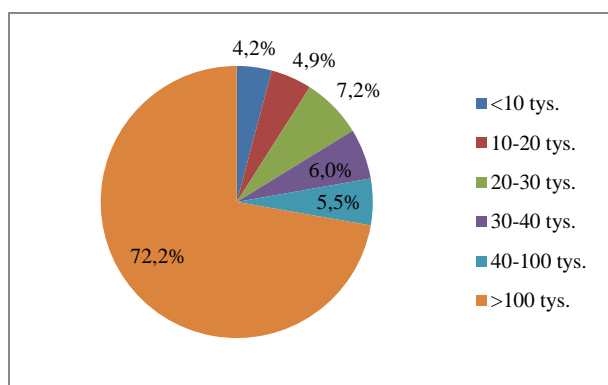
Wykres 1. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium - wielkość aktywów (dane na koniec grudnia 2017 r.)

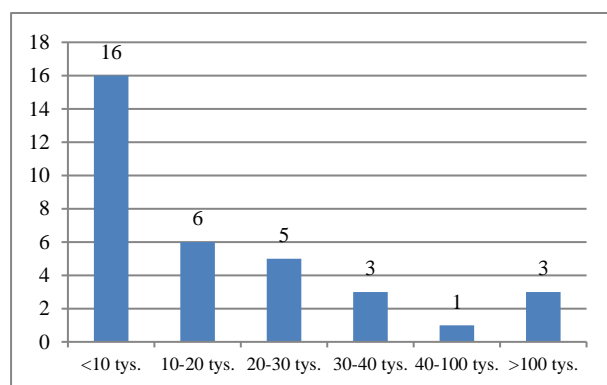
Wykres 2. Udziały poszczególnych grup kas w aktywach sektora SKOK (dane na koniec grudnia 2017 r.)

Wykres 3. Udziały kas pogrupowanych wg liczby członków w ogólnej liczbie członków SKOK (dane na koniec grudnia 2017 r.)

Wykres 4. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium liczby członków (dane na koniec grudnia 2017 r.)

Rozdział 3 Aktywa - działalność kredytowa i inwestycyjna

Działalność kredytowa sektora

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, na koniec 2017 r. portfel kredytowy netto (tj. po pomniejszeniu o wartość utworzonych odpisów aktualizujących) wynosił 6 038 mln zł i był wyższy w stosunku do końca 2016 r. o 148,6 mln zł, co oznacza wzrost o ok. 2,5%. Portfel kredytowy netto stanowił ok. 59,2% wartości aktywów kas⁴.

W strukturze portfela kredytowego według terminów zapadalności dominują należności z terminem zapadalności powyżej 12 miesięcy. Ich udział w portfelu należności kas wyniósł na koniec 2016 r. 82,6% wartości całego portfela.

⁴ Światowa Rada Związków Kredytowych, której członkiem są kasy, rekomenduje utrzymywanie 70%-80% aktywów w portfelu kredytowym.

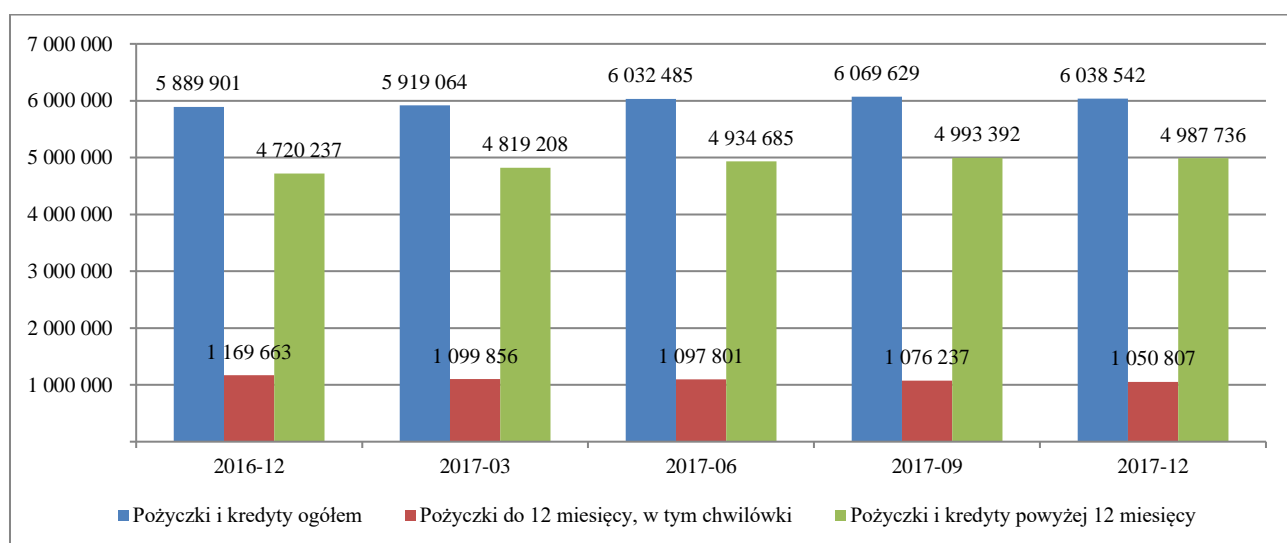
Tabela 3. Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec grudnia 2017 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2016-12	2017-03	2017-06	2017-09	2017-12
Pożyczki i kredyty ogółem	5 889 901	5 919 064	6 032 485	6 069 629	6 038 542
Pożyczki do 12 miesięcy, w tym chwilówki	1 169 663	1 099 856	1 097 801	1 076 237	1 050 807
Pożyczki i kredyty powyżej 12 miesięcy	4 720 237	4 819 208	4 934 685	4 993 392	4 987 736
% udział pożyczek i kredytów powyżej 12 miesięcy w kredytach ogółem	80,14%	81,42%	81,80%	82,27%	82,60%
% udział pożyczek i kredytów w aktywach kas	55,48%	55,72%	56,65%	58,89%	59,22%

Tabela 4 Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2015-12	2016-12	2017-12
Pożyczki i kredyty ogółem ⁵	6 524 441	6 271 210	6 038 542
Pożyczki do 12 miesięcy, w tym chwilówki	1 447 285	1 224 108	1 050 807
Pożyczki i kredyty powyżej 12 miesięcy	5 077 156	5 047 101	4 987 736
% udział pożyczek i kredytów powyżej 12 miesięcy w kredytach ogółem	77,82%	80,48%	82,60%
% udział pożyczek i kredytów w aktywach kas	52,58%	55,38%	59,22%

Wykres 5. Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

W strukturze terminowej portfela kredytowego według terminów pierwotnych (tj. okresów, na jakie zostały zawarte umowy) dominują kredyty udzielane na okres od 5 do 10 lat (71,4% portfela), przy czym wartość kredytów udzielonych na okres powyżej 5 lat stanowiła na koniec 2017 r. 78,12% wartości portfela kas. Po 2012 r., w związku z wejściem w życie ustawy o skok z 2009 r., struktura portfela kredytowego według terminów pierwotnych uległa istotnej zmianie. W stosunku do roku 2013 udział kredytów z terminem pierwotnym powyżej 5 lat wzrósł o 30,2 p.p. Mając na uwadze niskie stopy procentowe, wydłużanie terminu okresu pożyczki lub kredytu pozwala na zwiększenie zdolności kredytowej klienta, gdyż wielkość raty miesięcznej maleje. Wydłużanie okresu kredytowania w długim okresie prowadzić może jednak do wzrostu

⁵ Wartość pożyczek i kredytów netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących.

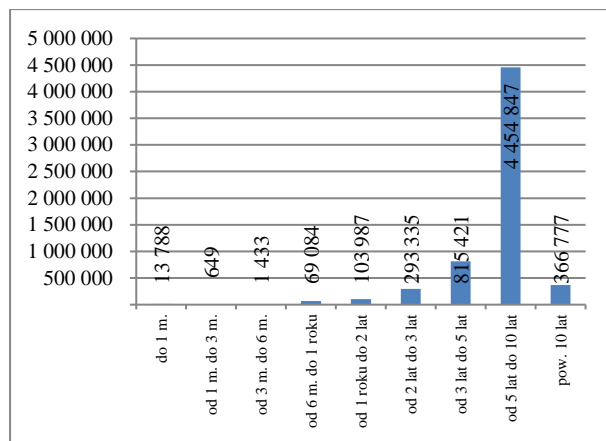

ryzyka płynności w kasach, wynikającego z niedopasowania terminów zapadalności aktywów oraz wymagalności pasywów, zwłaszcza przy niskich funduszach własnych kas, a także do wzrostu ryzyka kredytowego, gdyż w przypadku wzrostu stóp procentowych część klientów nie będzie w stanie regulować na bieżąco swoich zobowiązań.

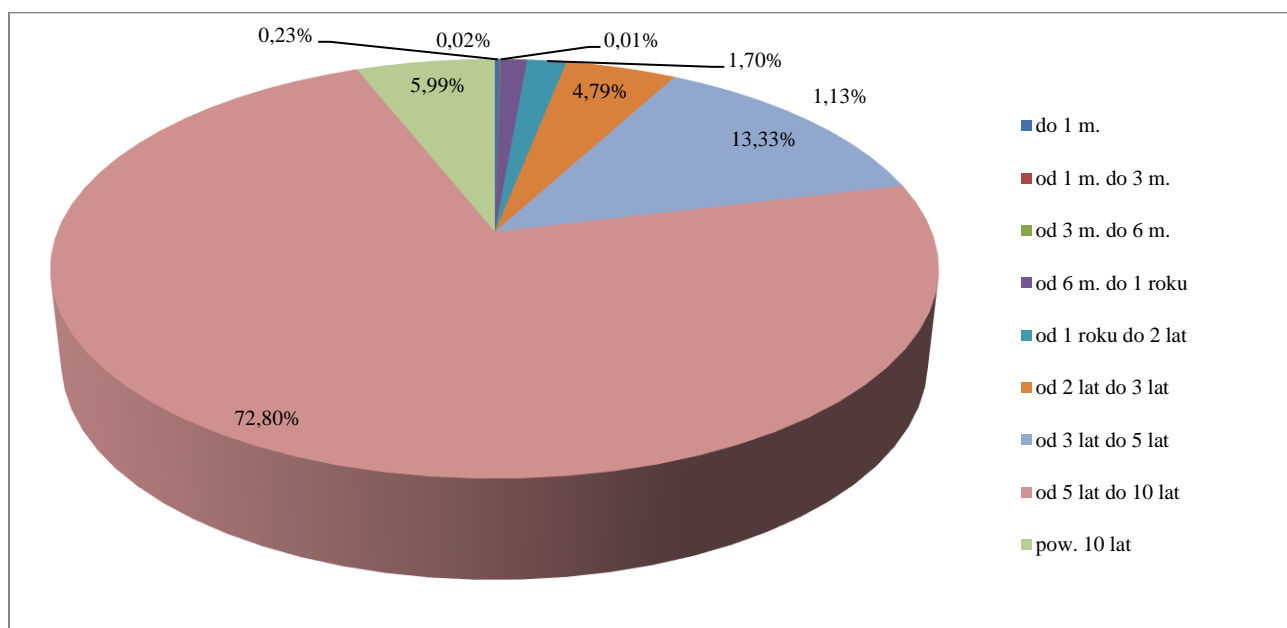
Tabela 5. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

Wyszczególnienie	12.2015	12.2016	12.2017	Zmiana w okresie 12 miesięcy
do 1 m.	16 751	10 883	13 788	2 905
od 1 m. do 3 m.	1 069	1 579	649	-929
od 3 m. do 6 m.	11 071	5 078	1 433	-3 645
od 6 m. do 1 roku	102 157	86 054	69 084	-16 970
od 1 roku do 2 lat	159 902	125 721	103 987	-21 734
od 2 lat do 3 lat	344 019	376 078	293 335	-82 743
od 3 lat do 5 lat	1 087 071	882 226	815 421	-66 804
od 5 lat do 10 lat	3 728 585	4 141 181	4 454 847	313 666
powyżej 10 lat	393 892	401 946	366 777	-35 168
Razem	5 844 518	6 030 746	6 119 323	88 576

Wykres 6. Struktura portfela wg terminów pierwotnych w tys. zł - kasy działające na koniec grudnia 2017r.

Wykres 7. Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (grudzień 2017 r.) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

W strukturze podmiotowej portfela kredytowego kas, na koniec 2017 r. dominowały należności od osób fizycznych - ponad 99% wartości portfela. Około 0,5% stanowiły kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych, a kredyty dla rolników indywidualnych oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw stanowiły łącznie około 0,2% wartości portfela. Struktura podmiotowa portfela wynika głównie z ograniczeń ustawy o skok co do grup klientów, którzy mogli zostać członkami kas, a w konsekwencji mogli korzystać z ich usług⁶.

⁶ Do 27 października 2012 r. (data wejścia w życie ustawy o skok z 2009 r.) członkami kas mogli być wyłącznie osoby fizyczne.

Tabela 6. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

Wyszczególnienie	grudzień 2015		grudzień 2016		grudzień 2017	
	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział
Duże przedsiębiorstwa	12	0,0%	13	0,0%		0,00%
MSP	6 650	0,1%	5 227	0,1%	5 449	0,09%
Przedsiębiorcy indywidualni	42 402	0,7%	32 654	0,6%	28 045	0,46%
Osoby prywatne	5 633 086	98,8%	5 848 416	99,3%	5 997 155	99,31%
Rolnicy indywidualni	1 776	0,0%	1 481	0,0%	796	0,01%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	20 107	0,4%	2 111	0,0%	7 098	0,12%
Razem	5 704 033	100,0%	5 889 901	100,0%	6 038 542	100,00%

Porównując dane kas działających za poszczególne okresy sprawozdawcze, należy zwrócić uwagę, że struktura podmiotowa portfela kredytowego nie uległa zasadniczej zmianie.

Tabela 7. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	grudzień 2015		grudzień 2016		grudzień 2017	
	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział
Duże przedsiębiorstwa	12	0,0%	13	0,00%		0,00%
MSP	6 650	0,1%	5 377	0,09%	5 449	0,09%
Przedsiębiorcy indywidualni	45 114	0,7%	34 309	0,55%	28 045	0,46%
Osoby prywatne	6 410 270	98,5%	6 226 853	99,29%	5 997 155	99,31%
Rolnicy indywidualni	27 814	0,4%	1 481	0,02%	796	0,01%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	21 190	0,3%	3 176	0,05%	7 098	0,12%
Razem⁷	6 511 049	100,0%	6 271 210	100,00%	6 038 542	100,00%

Z analizy struktury przedmiotowej portfela kredytowego kas wynika, że na koniec 2017 r. 92,7% stanowiły kredyty konsumpcyjne, w tym głównie gotówkowe, 5,7% - kredyty na nieruchomości⁸, 1,0% - kredyty w rachunku bieżącym, a 0,5% - kredyty operacyjne i inwestycyjne.

⁷ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy.

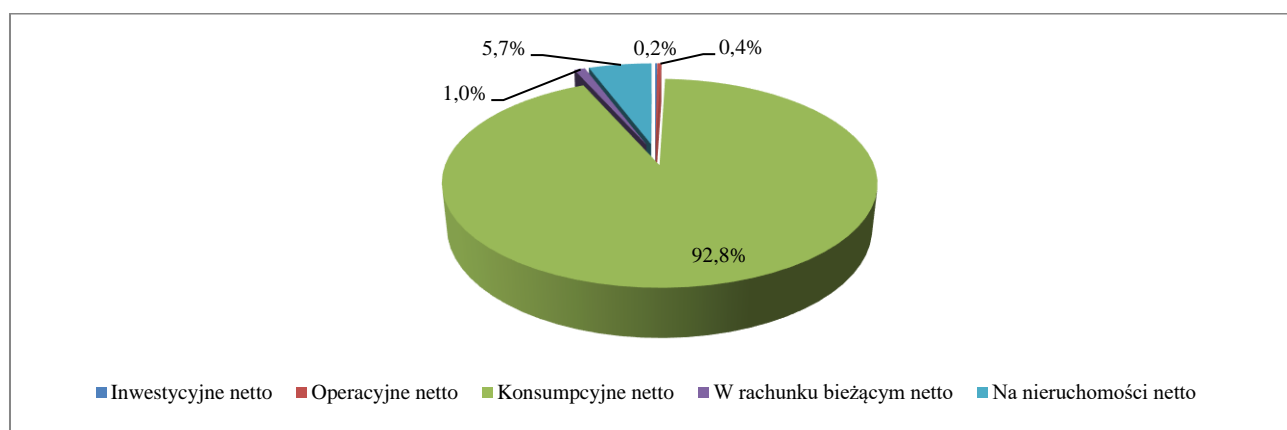
⁸ Zgodnie z instrukcją uzupełniającą do tabel sprawozdawczych, do kredytów na nieruchomości zaliczane są:

- a) kredyty na nieruchomości mieszkaniowe
- b) kredyty na nieruchomości komercyjne - są to kredyty i pożyczki na zakup lub budowę powierzchni biurowej.
- c) kredyty na nieruchomości pozostałe - kredyty i pożyczki na nabycie, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę budynku, budowli, lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość lub nabycie spółdzielczego prawa do lokalu o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym, bądź użytkowym oraz na nabycie gruntu lub prawa wieczystego użytkowania gruntu pod budowę budynku lub budowli o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym lub użytkowym.

Tabela 8. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Wyszczególnienie	grudzień 2015		grudzień 2016		grudzień 2017	
	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział
Inwestycyjne netto	29 420	0,52%	8 776	0,15%	9 698	0,16%
Operacyjne netto	33 639	0,59%	26 044	0,44%	22 929	0,38%
Konsumpcyjne netto	4 998 431	87,63%	5 391 739	91,54%	5 602 339	92,78%
W rachunku bieżącym netto	88 592	1,55%	73 440	1,25%	59 421	0,98%
Na nieruchomości netto	553 952	9,71%	389 902	6,62%	344 155	5,70%
Razem	5 704 033	100,00%	5 889 901	100,00%	6 038 542	100,00%

Wykres 8. Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym (grudzień 2017 r.) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Według danych sprawozdawczych kas, nastąpiła zmiana w strukturze portfela pod względem produktowym, tj. spadek udziału kredytów na nieruchomości. Związane jest to także z faktem, iż kasy, które zakończyły działalność, w większym stopniu były zaangażowane w ten rodzaj produktów.

Tabela 9. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	grudzień 2015		grudzień 2016		grudzień 2017	
	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział
Inwestycyjne	29 420	0,5%	10 417	0,17%	9 698	0,16%
Operacyjne	37 412	0,6%	27 265	0,43%	22 929	0,38%
Konsumpcyjne	5 682 837	87,3%	5 737 180	91,48%	5 602 339	92,78%
W rachunku bieżącym	107 883	1,7%	80 714	1,29%	59 421	0,98%
Na nieruchomości	653 498	10,0%	415 633	6,63%	344 155	5,70%
Razem⁹	6 511 049	100,0%	6 271 210	100,00%	6 038 542	100,00%

W strukturze wartościowej portfela kredytowego kas dominują kredyty o wartości od 10 tys. zł do 50 tys. zł, które stanowiły na koniec 2017 r. 60,3% wartości całego portfela. Jednocześnie utrzymywał się duży udział

⁹ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy, przy czym nie wszystkie błędy do daty sporządzenia raportu zostały przez kasy sprostowane.

portfela kredytów i pożyczek o kwocie powyżej 100 tys. zł (6,2% wartości całego portfela). Na uwagę zasługuje stały spadek liczby prowadzonych rachunków kredytowych, pomimo wzrostu wartości portfela w 2016 i 2017 roku.

Tabela 10. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

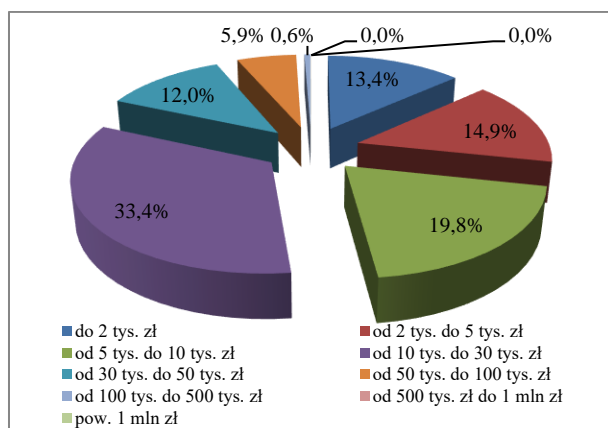
	Grudzień 2015			Grudzień 2016			Grudzień 2017		
	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje
Razem	533 394	5 844 518	261 049	499 915	6 030 746	324 274	479 698	6 119 323	211 081
do 2 tys. zł	88 867	53 575	1 143	73 062	41 293	466	64 166	40 294	1 078
od 2 do 5 tys. zł	101 637	207 892	4 353	83 163	174 038	3 247	71 713	160 225	2 557
od 5 do 10 tys. zł	105 244	522 725	11 205	98 643	483 943	11 723	95 134	488 626	9 117
od 10 do 30 tys. zł	157 163	1 923 984	77 206	158 025	1 969 532	83 620	160 183	2 083 089	63 856
od 30 do 50 tys. zł	52 387	1 427 675	59 480	56 229	1 549 046	82 823	57 423	1 608 771	50 071
od 50 do 100 tys. zł	25 378	1 275 418	53 613	27 843	1 362 392	87 948	28 156	1 355 154	46 364
od 100 do 500 tys. zł	2 625	336 337	35 304	2 828	370 904	40 452	2 845	327 515	28 398
od 500 tys. zł do 1 mln zł.	57	28 431	6 622	87	28 414	7 202	48	18 892	5 659
pow. 1 mln zł	1 785	75 588	12 123	35	51 185	6 794	30	36 757	3 982

Porównując dane kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych, należy zwrócić uwagę, że nastąpiła także zmiana w koncentracji portfela kredytowego. Kasy, które zakończyły działalność, miały w swoich portfelach znacząco większy udział kredytów wysokokwotowych. Udział kredytów powyżej 100 tys. zł spadł o 23,8 p.p. z 30% we wrześniu 2014 r. (co zostało odnotowane w poprzednich raportach o sytuacji w sektorze skok) do 6,2% na koniec 2017 r.

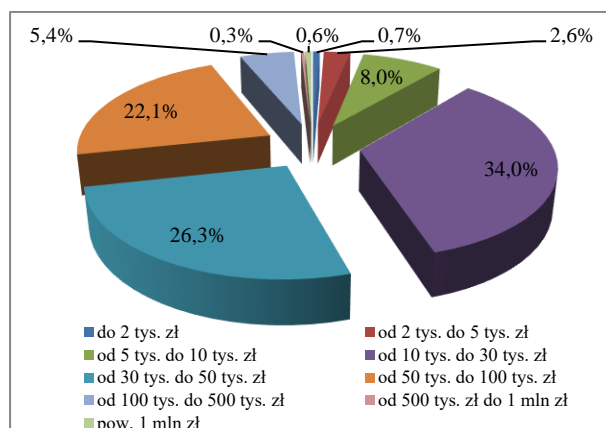
Tabela 11. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

	Grudzień 2015			Grudzień 2016			Grudzień 2017		
	Liczba	Wartość (tys. zł)	Ilość	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje
Razem	608 086	6 697 046	307 673	528 329	6 325 473	325 010	479 698	6 119 323	211 081
do 2 tys. zł	104 008	63 795	1 394	80 451	45 217	498	64 166	40 294	1 078
od 2 do 5 tys. zł	116 358	246 718	5 442	87 946	187 875	3 318	71 713	160 225	2 557
od 5 do 10 tys. zł	118 957	598 026	13 284	103 258	511 118	11 843	95 134	488 626	9 117
od 10 do 30 tys. zł	178 643	2 191 152	85 562	166 135	2 079 650	83 807	160 183	2 083 089	63 856
od 30 do 50 tys. zł	58 991	1 601 077	67 322	58 707	1 614 225	83 072	57 423	1 608 771	50 071
od 50 do 100 tys. zł	27 775	1 395 698	60 141	28 806	1 405 547	88 025	28 156	1 355 154	46 364
od 100 do 500 tys. zł	3 190	415 260	48 032	2 890	377 670	40 452	2 845	327 515	28 398
od 500 tys. zł do 1 mln zł.	92	51 206	8 373	90	30 354	7 202	48	18 892	5 659
pow. 1 mln zł	1 821	141 223	18 123	46	73 818	6 794	30	36 757	3 982

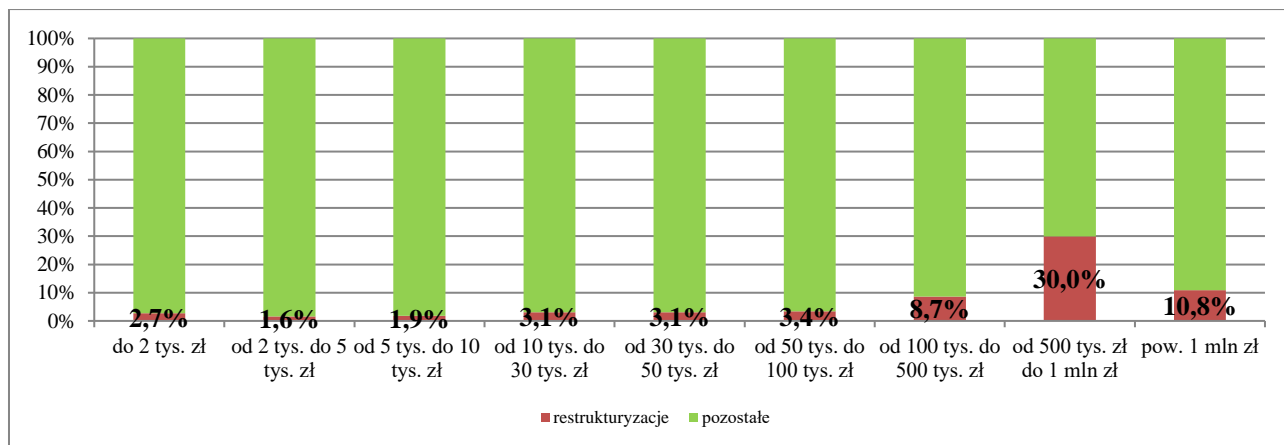
Wykres 9. Struktura portfela kredytowego wg liczby rachunków (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wykres 10. Struktura portfela kredytowego wg kwoty (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wykres 11. Udział kredytów i pożyczek restrukturyzowanych w portfelu (grudzień 2017 r.) – kasy działające

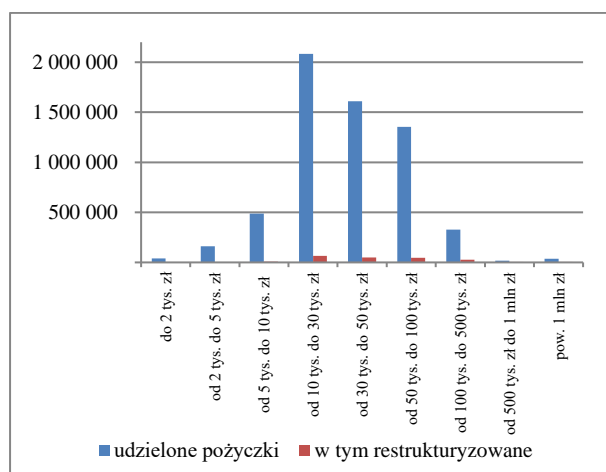

Stosunkowo niewysoki jest w kasach udział należności restrukturyzowanych, które stanowiły około 3,4% wartości całego portfela kredytowego. Jednocześnie kredyty restrukturyzowane o wartości jednostkowej powyżej 100 tys. zł stanowiły 18% portfela restrukturyzowanego.

Tabela 12. Struktura portfela restrukturyzowanego (grudzień 2017 r.) – kasy działające

	Ilość	Wartość (tys. zł)	Udział
Restrukturyzacje	15 214	211 081	100,00%
do 2 tys. zł	676	1 078	0,51%
od 2 do 5 tys. zł	1 537	2 557	1,21%
od 5 do 10 tys. zł	2 372	9 117	4,32%
od 10 do 30 tys. zł	6 443	63 856	30,25%
od 30 do 50 tys. zł	2 585	50 071	23,72%
od 50 do 100 tys. zł	1 307	46 364	21,96%
od 100 do 500 tys. zł	280	28 398	13,45%
od 500 zł do 1 mln zł	11	5 659	2,68%
pow. 1 mln zł	3	3 982	1,89%

Wykres 12. Struktura portfela restrukturyzowanego w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Pozostałe aktywa kas

Pozostałe aktywa kas (zdefiniowane dla potrzeb niniejszej analizy jako suma środków pieniężnych zgromadzonych w kasach, na lokatach w Kasie Krajowej, bankach oraz portfele instrumentów dłużnych i kapitałowych) na koniec 2017 r. wynosiły 2 685 mln zł i były o 288 mln zł niższe w stosunku do wielkości wykazywanej na koniec 2016 roku.

Tabela 13. Struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Wyszczególnienie	grudzień 2015		grudzień 2016		grudzień 2017	
	Wartość netto	% udział długoterminowych aktywów	Wartość netto	% udział długoterminowych aktywów	Wartość netto	% udział długoterminowych aktywów
Długoterminowe aktywa finansowe	1 969 468		1 268 061		1 085 519	
a) udziały i akcje	1 104 353	56,07%	830 515	65,49%	568 292	52,35%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	93 349	4,74%	113 397	8,94%	118 311	10,90%
c) lokaty w Kasie Krajowej	771 765	39,19%	324 149	25,56%	398 916	36,75%
Krótkoterminowe aktywa finansowe	2 264 954		2 620 370		2 223 558	
a) udziały i akcje	340	0,02%	158	0,01%		0,00%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	16 663	0,74%	11 896	0,45%	9 325	0,42%
c) inne krótkoterminowe aktywa finansowe	273 208	12,06%	302 623	11,55%	322 568	14,51%
d) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	731 675	32,30%	743 314	28,37%	654 972	29,46%
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	361 784	15,97%	373 084	14,24%	312 210	14,04%
- inne środki pieniężne	149 561	6,60%	106 253	4,05%	100 127	4,50%
- inne aktywa pieniężne	220 329	9,73%	263 977	10,07%	242 635	10,91%
e) lokaty w Kasie Krajowej	1 243 069	54,88%	1 562 380	59,62%	1 236 693	55,62%

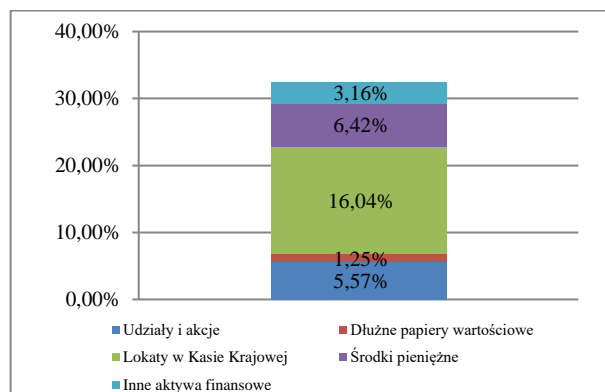
W aktywach finansowych kas na koniec 2017 r. dominowały lokaty w Kasie Krajowej (16,0% aktywów kas), ich wartość wynosiła 1 635 mln zł. Istotną pozycję stanowiły również akcje i udziały (5,57%). W 2017 r. wzrosła nieznacznie wartość dłużnych papierów wartościowych - o 2,3 mln zł do kwoty 127,6 mln zł. Łączna wartość dłużnych papierów wartościowych na koniec 2017 r. stanowiła 1,2% wartości aktywów kas i w portfelu tym dominowały obligacje Skarbu Państwa (105 mln zł).

Pomimo ograniczeń wynikających z art. 37 ustawy o skok w zakresie inwestowania środków pieniężnych, udziały i akcje kas w podmiotach o różnej formie prawnej na koniec 2017 r. stanowiły 52,4% finansowych aktywów długoterminowych. Ogółem wartość udziałów i akcji stanowiła 5,57% aktywów kas. Posiadane przez niektóre kasy pakiety akcji i udziałów pochodziły głównie z transakcji wniesienia aportem do nowo utworzonych spółek celowych majątku tych kas, a także – wydzielonych ze struktur kas – zorganizowanych części przedsiębiorstw.

Tabela 14. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Składniki aktywów finansowych	Wartość	% udział w aktywach ogółem
udziały i akcje	568 292	5,57%
dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	127 636	1,25%
lokaty w Kasie Krajowej	1 635 609	16,04%
środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	654 972	6,42%
inne aktywa finansowe	322 568	3,16%
Aktywa ogółem	10 197 189	

Wykres 13. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Rozdział 4 Jakość portfela kredytowego

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, wartość kredytów przeterminowanych¹⁰ na koniec 2017 r. wynosiła 1 427 mln zł (tj. 21,0% portfela kredytowego brutto), z czego 584,9 mln zł (ok. 41,0%) stanowiły kredyty, których okres przeterminowania wynosił powyżej 12 miesięcy. W okresie czterech kwartałów 2017 roku kasy dokonały sprzedaży portfeli wierzytelności kredytowych o wartości 681 mln zł, z czego 634 mln zł stanowiły kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy.

Tabela 15. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

Wyszczególnienie	grudzień 2015		grudzień 2016		grudzień 2017		Zmiana w okresie 12 miesięcy
	Wartość	Udział	Wartość	Udział	Wartość	Udział	
Pożyczki i kredyty brutto	6 704 796	100,00%	6 910 686	100,00%	6 794 783	100,00%	-115 902
Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane	4 961 122	73,99%	5 168 304	74,79%	5 367 334	78,99%	199 030
Pożyczki i kredyty przeterminowane	1 743 674	26,01%	1 742 382	25,21%	1 427 450	21,01%	-314 932
Pożyczki i kredyty przeterminowane pon. 3 mies.	609 365	9,09%	572 013	8,28%	541 309	7,97%	-30 704
Pożyczki i kredyty przeterminowane od 3 do 12 mies.	272 600	4,07%	287 886	4,17%	301 178	4,43%	13 292
Pożyczki i kredyty przeterminowane pow. 12 mies.	861 710	12,85%	882 483	12,77%	584 963	8,61%	-297 520
Odpis aktualizujący utworzony	1 000 763	X	1 020 784	X	756 241	X	-264 543

Porównując dane kas działających na koniec każdego okresu sprawozdawczego zauważyć należy, iż w trzecim kwartale 2017 r. nastąpiło obniżenie wartości portfela kredytowego brutto o ponad 598 mln zł. Zmniejszeniu uległa także kwota kredytów przeterminowanych. Związane to było głównie z zakończeniem działalności przez sześć kas, a także ze wskazanymi powyżej transakcjami sprzedaży portfeli wierzytelności.

Tabela 16 Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające wg poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	Grudzień 2015		Grudzień 2016		Grudzień 2017		Zmiana w okresie 12 miesięcy
	Wartość	Udział	Wartość	Udział	Wartość	Udział	
Pożyczki i kredyty brutto	7 883 841	100,00%	7 393 266	100,00%	6 794 783	100,00%	-598 483
Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane	5 690 005	72,17%	5 505 740	74,47%	5 367 334	78,99%	-138 406
Pożyczki i kredyty przeterminowane	2 193 836	27,83%	1 887 526	25,53%	1 427 450	21,01%	-460 076
Pożyczki i kredyty przeterminowanych. pon. 3 mies.	702 801	8,91%	595 246	8,05%	541 309	7,97%	-53 937
Pożyczki i kredyty przeterminowanych od 3 do 12 mies.	342 568	4,35%	321 659	4,35%	301 178	4,43%	-20 481
Pożyczki i kredyty przeterminowanych pow. 12 mies.	1 148 467	14,57%	970 622	13,13%	584 963	8,61%	-385 659
Odpis aktualizujący utworzony	1 277 977	X	1 122 056	X	756 241	X	-365 815

Uwagę zwraca spadek wartości kredytów przeterminowanych w portfelu kas prowadzących działalność na koniec 2017 roku o 314 mln zł do kwoty 1 427 mln zł, tj. o 18%. Gdyby nie dokonana sprzedaż wierzytelności przeterminowanych, wartość tego portfela wzrosłaby o ok. 367 mln zł. W celu zabezpieczenia ryzyka kredytowego, kasy na koniec 2017 r. utworzyły odpisy aktualizujące należności w wysokości ok. 756 mln zł,

¹⁰ Za „Pożyczki i kredyty przeterminowane” uznano wszystkie kredyty, które mają opóźnienie w płatności min. 1 dzień.

które stanowiły prawie 86% wartości portfela kredytowego zagrożonego i ok. 53% wartości portfela kredytów przeterminowanych.

Wykres 14. Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec grudnia 2017 r. – kasy działające

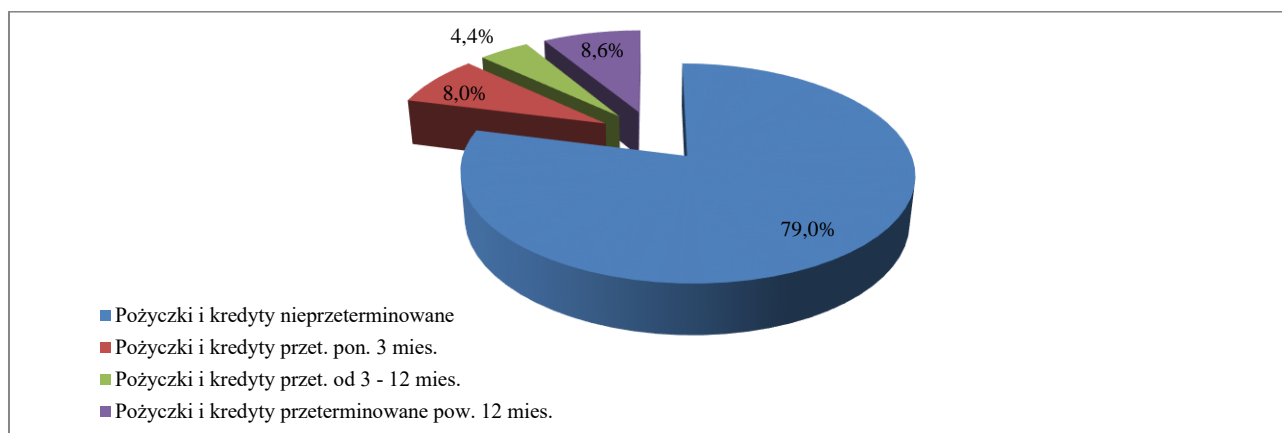
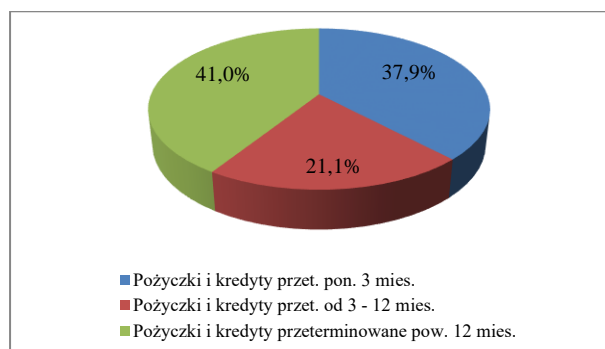

Tabela 17. Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość	Udział
Pożyczki i kredyty przeterminowane pon. 3 mies.	541 309	37,92%
Pożyczki i kredyty przeterminowane od 3 do 12 mies.	301 178	21,10%
Pożyczki i kredyty przeterminowane pow. 12 mies.	584 963	40,98%
Pożyczki i kredyty przeterminowane ogółem	1 427 450	100,00%

Wykres 15. Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy (grudzień 2017 r.) – kasy działające

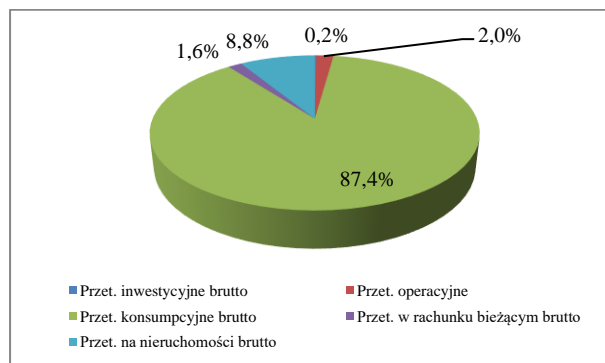

W portfelu kredytowym przeterminowanym – zgodnie z informacjami sprawozdawczymi kas – znaczące pozycje zajmują pożyczki i kredyty konsumpcyjne i na nieruchomości; stanowiły one odpowiednio 87,4% i 8,8% wartości portfela kredytów przeterminowanych.

Tabela 18. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wielkość	Udział % w portfelu kredytów zagrożonych
Inwestycyjne	2 564	0,18%
Operacyjne	28 764	2,02%
Konsumpcyjne	1 247 126	87,37%
W rachunku bieżącym	22 832	1,60%
Na nieruchomości	126 163	8,84%
Suma kredytów przeterminowanych	1 427 450	100,00%

Wykres 16. Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Struktura podmiotowa pożyczek i kredytów przeterminowanych odzwierciedla strukturę podmiotową portfela. Największy udział (97,7%) na datę analizy stanowiły kredyty udzielone osobom fizycznym.

Tabela 19. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie kredytów przeterminowanych w podziale na podmioty	Kredyty i pożyczki brutto (tys. zł)	Kredyty i pożyczki przeterminowane brutto (tys. zł)	Udział % w portfelu kredytów	Udział % w portfelu kredytów przeterminowanych
Duże przedsiębiorstwa			0,00%	0,00%
Małe i średnie przedsiębiorstwa	12 734	7 353	57,74%	0,52%
Przedsiębiorcy indywidualni	45 193	23 034	50,97%	1,61%
Osoby prywatne	6 726 089	1 394 178	20,73%	97,67%
Rolnicy indywidualni	3 665	2 885	78,72%	0,20%
Instytucje niekomercyjne	7 098		0,00%	0,00%
Ogółem	6 794 783	1 427 450	21,01%	100,00%

W 2017 r. wartość kredytów przeterminowanych, w związku ze sprzedażą znaczącej wartości portfela, obniżyła się o około 18% (przy spadku wartości całego portfela kredytowego o 1,7%). Znaczący udział należności przeterminowanych w portfelu kredytowym powoduje, że sytuacja niektórych kas nie poprawia się, pomimo obniżenia kosztów bieżących oraz otrzymania pomocy finansowej z Kasy Krajowej.

Najlepsza jakość portfela należności na tle całego sektora skok jest w kasach o charakterze lokalnym, działających przy zakładach pracy (kredyty zagrożone nie przekraczają 1% wartości całego portfela), gdzie występuje rzeczywista więź między członkami.

Sprzedaż wierzytelności

Według danych sprawozdawczych wartość brutto sprzedanych portfeli kredytów i pożyczek kas prowadzących działalność na koniec 2017 r. wyniosła 3 736 mln zł i wzrosła w stosunku do końca 2016 r. o 681 mln zł, tj. o ponad 18,2%. Największą część sprzedanego portfela stanowiły wierzytelności przeterminowane powyżej 3 miesiące (98,4%), z tego ok. 78,8% stanowiły należności przeterminowane powyżej 12 miesięcy. Wartość netto (po uwzględnieniu utworzonego odpisu aktualizującego na datę sprzedaży) portfela sprzedanych wierzytelności wynosiła 930 mln zł.

Tabela 20. Struktura sprzedanych wierzytelności – kasy działające na koniec grudnia 2017 roku

Wyszczególnienie	Wartość sprzed. wierzytelności ogółem	Udział %	Wartość sprzedana w roku 2017 (tys. zł)
	(w tys.)		
Wartość brutto sprzedanych kredytów, w tym	3 736 517	100%	681 035
Kredyty nieprzeterminowane	0	0,00%	0
Kredyty przeterminowane do 3 miesięcy	57 230	1,53%	5 263
Kredyty przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	731 002	19,56%	41 475
Kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy	2 947 732	78,89%	634 296
Wartość netto sprzedanych kredytów	930 047	X	27 585

W zamian za sprzedane wierzytelności kasy otrzymywały papiery dłużne lub/i środki pieniężne, jednocześnie część kas dokonała sprzedaży wierzytelności z odroczonym terminem płatności.

Według danych sprawozdawczych kas prowadzących działalność na koniec 2017 r. wartość bilansowa papierów dłużnych otrzymanych w zamian za sprzedane przeterminowane wierzytelności wynosiła 0 zł, a wartość odpisu aktualizującego skrypty dłużne wynosiła 41 mln zł i stanowiła 100% wartości bilansowej brutto tych papierów.

Rozdział 5 Sytuacja płynnościowa kas

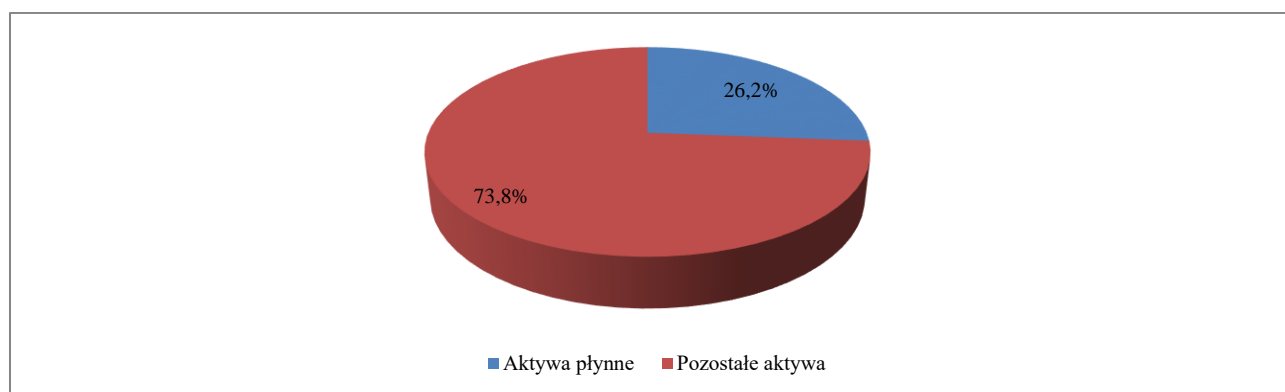
Na podstawie art. 38 ustawy o skok kasy zobowiązane są do utrzymywania 10% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego w postaci rezerwy płynnej zgromadzonej w formie gotówki, środków ulokowanych w Kasie Krajowej lub zainwestowanych w jednostki uczestnictwa rynku pieniężnego.

Na koniec 2017 r. kasy prowadzące działalność utrzymywały aktywa płynne na poziomie 2,7 mld zł i środki te stanowiły 26,2% łącznej wartości ich aktywów. W 2017 r. zaobserwowano spadek środków płynnych, ich wartość obniżyła się o 288 mln zł, tj. o 9,7%. Dla porównania, w całym roku 2016 środki płynne obniżyły się o 73 mln zł, tj. o 2,3%.

Tabela 21. Wartość środków płynnych w tys. zł – kasy działające

Wyszczególnienie	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017	zmiana w okresie 12 miesięcy	zmiana % w okresie 12 miesięcy
Aktywa płynne	2 964 634	2 976 106	2 873 118	2 693 354	2 675 878	-288 756	-9,7%
Pozostałe Aktywa	7 651 590	7 647 178	7 775 023	7 613 448	7 521 310	-130 279	-1,7%
Aktywa w sumie	10 616 224	10 623 284	10 648 141	10 306 802	10 197 189	-419 035	-3,9%

Wykres 17. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem (grudzień 2017 r.) – kasy działające

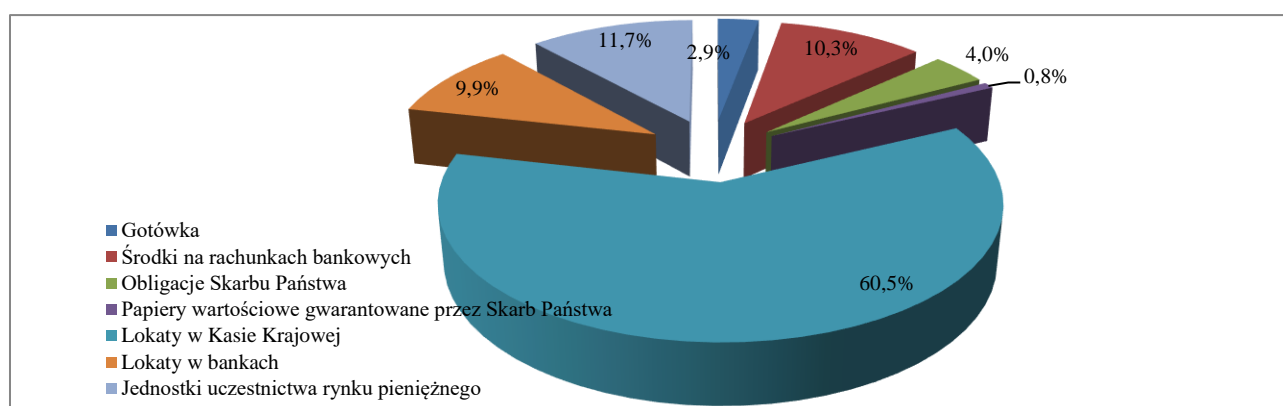
Kasy lokowały środki płynne głównie w Kasie Krajowej i w bankach, na lokatach i na rachunkach bieżących oraz w jednostkach uczestnictwa rynku pieniężnego. Za niewielką część środków nabyły obligacje Skarbu Państwa i papiery dłużne gwarantowane przez Skarb Państwa.

Źródłem finansowania działalności kas są depozyty ich członków. Kasy mają prawną możliwość uzyskania wsparcia finansowego z Kasy Krajowej w formie kredytów płynnościowych, jednak w całym 2017 r. nie korzystały z tej formy wsparcia. Ze względu na strukturę finansowania, kasy utrzymywały dużą nadwyżkę środków płynnych.

Tabela 22. Środki płynne w tys. zł – kasy działające

Rodzaj	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
Gotówka	76 973	75 364	75 619	78 666	77 814
Środki na rachunkach bankowych	335 845	318 660	291 256	263 690	276 937
Obligacje Skarbu Państwa	122 227	125 438	131 486	108 075	105 878
Papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	3 023	3 044	3 079	20 562	20 758
Lokaty w Kasie Krajowej	1 843 655	1 908 337	1 804 086	1 670 517	1 618 699
Lokaty w bankach	287 567	247 882	252 124	245 879	263 672
Jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego	295 344	297 380	315 468	305 966	312 120
Razem	2 964 634	2 976 106	2 873 118	2 693 354	2 675 878

Wykres 18. Struktura środków płynnych kas - stan na koniec grudnia 2017 r. – kasy działające

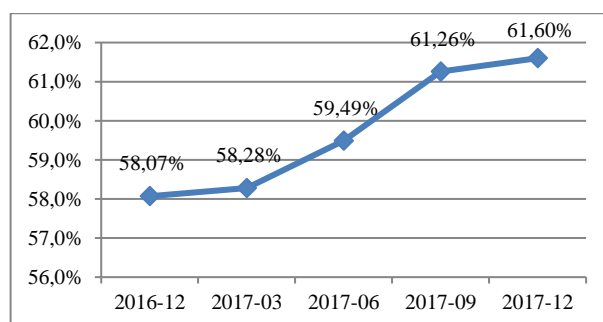
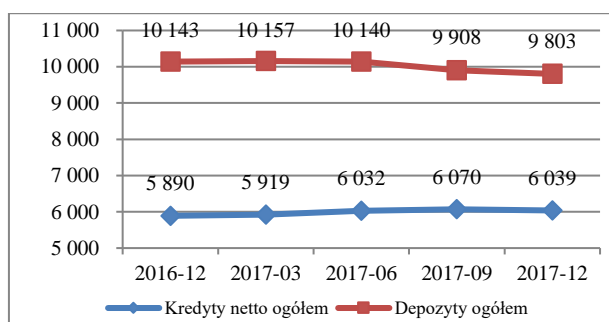

Jak wspomniano wcześniej, w kasach występuje istotna różnica pomiędzy kwotą pozyskanych depozytów a wartością portfela udzielonych pożyczek i kredytów, co wpływa na niską rentowność kas. Podkreślenia wymaga jednak, że udział kredytów systematycznie rośnie.

Tabela 23. Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys. zł – kasy działające

Wyszczególnienie	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
Kredyty netto ogółem	5 889 901	5 919 064	6 032 485	6 069 629	6 038 542
Depozyty ogółem	10 142 749	10 156 594	10 140 167	9 907 553	9 802 736
Środki niewykorzystane na działalność kredytową	4 252 848	4 237 530	4 107 681	3 837 924	3 764 194
Finansowanie działalności kredytowej z depozytów	58,07%	58,28%	59,49%	61,26%	61,60%

Wykres 19. Rozwój portfela kredytów i depozytów - Wykres 20. Relacja kredytów do depozytów ogółem w mln zł

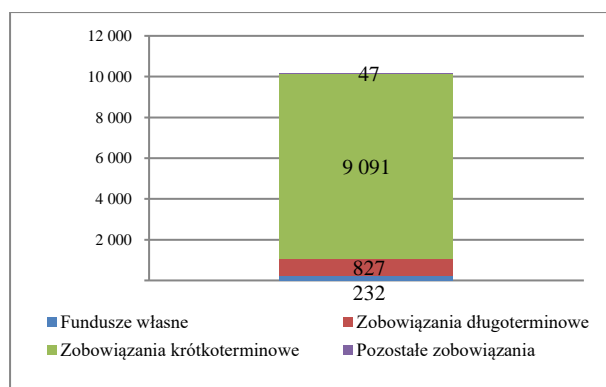
Rozdział 6 Źródła finansowania działalności kas

Według stanu na koniec 2017 r. głównym źródłem finansowania działalności kas były depozyty członków (przede wszystkim oszczędności osób fizycznych) w wysokości 9 802 mln zł. Łącznie depozyty członków kas stanowiły 96,1% wartości aktywów. Wartość depozytów w okresie czterech kwartałów 2017 r. uległa obniżeniu o ponad 340 mln zł. Dla porównania, w roku 2016 wartość ta obniżyła się o ok. 30,6 mln zł.

Tabela 24. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość
Fundusze własne wg bilansu	231 776
Zobowiązania długoterminowe, w tym	826 932
- depozyty członkowskie	808 829
- kredyty i pożyczki	14 890
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym	9 090 991
- depozyty członkowskie	8 993 906
- kredyty i pożyczki	3 028

Wykres 21. Struktura źródeł finansowania działalności kas w mln. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

W strukturze zobowiązań występują również pozostałe zobowiązania i rezerwy (0,47% aktywów), w tym kredyty zaciągnięte w Kasie Krajowej na kwotę 17,9 mln zł (0,2% aktywów kas) oraz fundusze własne (wg bilansu stanowiące 2,3% wartości aktywów).

Tabela 25. Zobowiązania finansowe w podziale na podmioty i produkty w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Zobowiązania finansowe wg wartości bilansowej w podziale na podmioty i produkty				
	Oszczędności	Zabezpieczenia pieniężne	Kredyty i pożyczki	w tym: środki z funduszu stabilizacyjnego	Inne
Duże przedsiębiorstwa	18				627
MSP	8 244				70
Przedsiębiorcy indywidualni	39 823				99
Osoby prywatne	9 732 336	1 432			22 036
Rolnicy indywidualni	10 745				19
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	9 897	240			
Kasa Krajowa	1		17 918	12 283	10
Inne					26 001
Suma	9 801 064	1 672	17 918	12 283	48 862

Struktura depozytów

Według danych sprawozdawczych kas na koniec 2017 r., w strukturze depozytów dominowały depozyty z terminem wymagalności do 12 miesięcy włącznie, natomiast w ujęciu podmiotowym depozyty osób fizycznych stanowiły 99,3% depozytów ogółem.

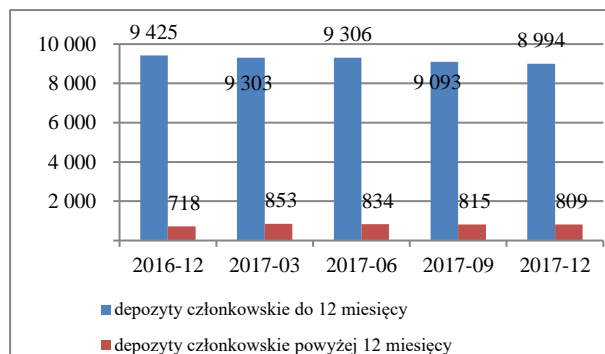
Tabela 26. Wartość depozytów w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

Wyszczególnienie	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
Depozyty ogółem	10 142 749	10 156 594	10 140 167	9 907 553	9 802 736
W tym depozyty ogółem kas zobowiązanych do realizacji programów naprawczych	9 750 405	9 787 667	9 771 756	9 541 711	9 433 072
depozyty do 12 miesięcy włącznie	9 425 168	9 303 265	9 306 143	9 092 785	8 993 906
depozyty powyżej 12 miesięcy	717 580	853 329	834 023	814 768	808 829

Tabela 27. Struktura depozytów wg podmiotów (grudzień 2017 r.) dane w tys. zł – kasy działające

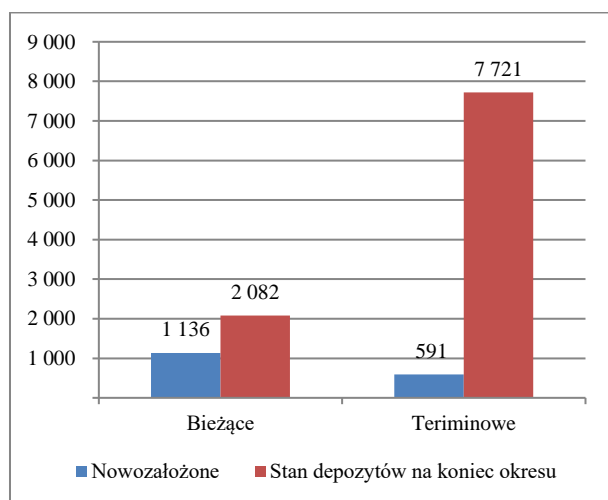
Wyszczególnienie	Wartość	% udział
Duże przedsiębiorstwa	18	0,00%
MSP	8 244	0,08%
Przedsiębiorcy indywidualni	39 823	0,41%
Osoby prywatne	9 733 767	99,30%
Rolnicy indywidualni	10 745	0,11%
Instytucje niekomercyjne	10 137	0,10%
Kasa Krajowa	1	0,00%
Suma	9 802 736	100,00%

Wykres 22. Struktura depozytów w mln zł – kasy działające

Wśród zgromadzonych w kasach depozytów dominowały depozyty terminowe (78,8%), natomiast liczba rachunków terminowych była istotnie niższa od liczby rachunków bieżących. Wynika to głównie ze specyfiki działania kas, które prowadzą dla swoich członków obowiązkowe rachunki służące do gromadzenia comiesięcznych oszczędności, tzw. indywidualne konta spółdzielcze. Każdy członek skok zobowiązany jest do posiadania takiego rachunku. Oprócz obowiązkowego rachunku, kasy oferują także rachunki osobiste oraz rachunki typu a'vista, a także depozyty terminowe. Wartość średniego depozytu terminowego na koniec 2017 r. wyniosła 26,7 tys. zł, a bieżącego 1,2 tys. zł.

Wykres 23. Struktura depozytów w mln zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wykres 24. Liczba rodzajów rachunków depozytowych w tys. (grudzień 2017 r.) – kasy działające

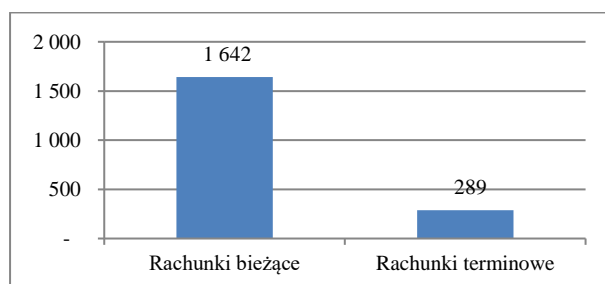

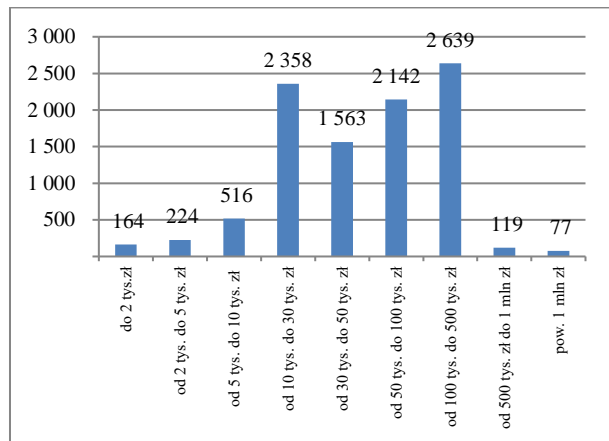
Tabela 28. Średnia wartość depozytu (grudzień 2017 r.) w zł – kasy działające

Wyszczególnienie	Terminowy	Bieżący
Wszystkie kasy	26 724	1 268

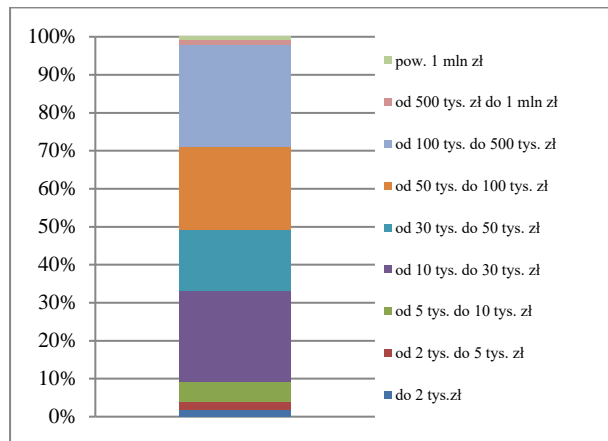
Wśród depozytów terminowych - pod względem ich wielkości - dominują depozyty o wartości od 100 do 500 tys. zł, które stanowią 30,2% ogółu depozytów terminowych. Liczba depozytów o wartości powyżej 100 tys. zł stanowi 4,6% liczby rachunków depozytów terminowych. Depozyty powyżej 100 tys. zł stanowią ponad

23,8% wartości ogółem zgromadzonych depozytów (bieżących i terminowych). Depozyty te zgromadzone są na 0,7% ogółu prowadzonych rachunków. Depozyty w przedziale od 10 tys. zł do 30 tys. zł stanowią ok. 24,0% ogółu depozytów i zgromadzone były na 7,1% ogółu prowadzonych rachunków.

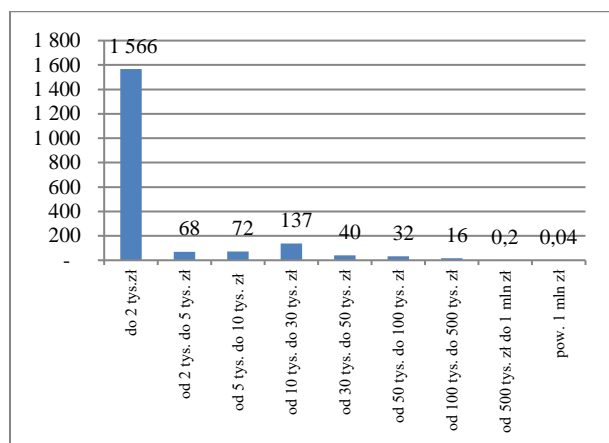
Wykres 25. Struktura depozytów ogółem wg kwoty w mln zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

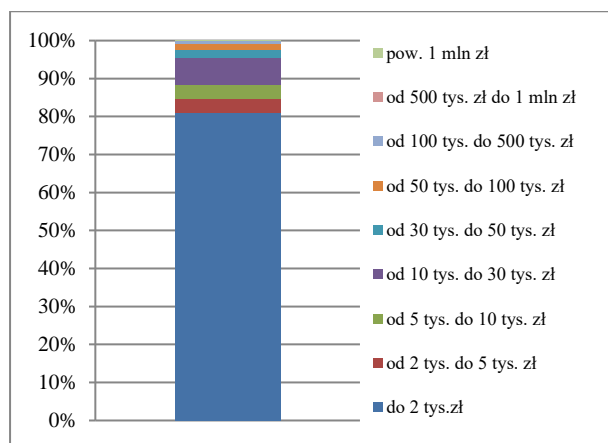
Wykres 26. Struktura depozytów ogółem wg kwoty (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wykres 27. Struktura depozytów ogółem wg ilości rachunków w tys. (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wykres 28. Struktura depozytów ogółem pod względem ilości rachunków (grudzień 2017 r.)

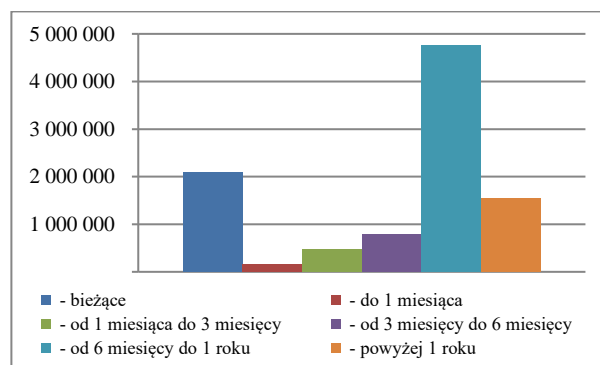

W strukturze zobowiązań z tytułu depozytów - uwzględniając terminy pierwotne - dominują zobowiązania z terminem od 6 miesięcy do 1 roku, które stanowią 48,5% zobowiązań z tytułu oszczędności członków kas. Jak już wspomniano, depozyty te stanowią źródło finansowania kredytów powyżej jednego roku.

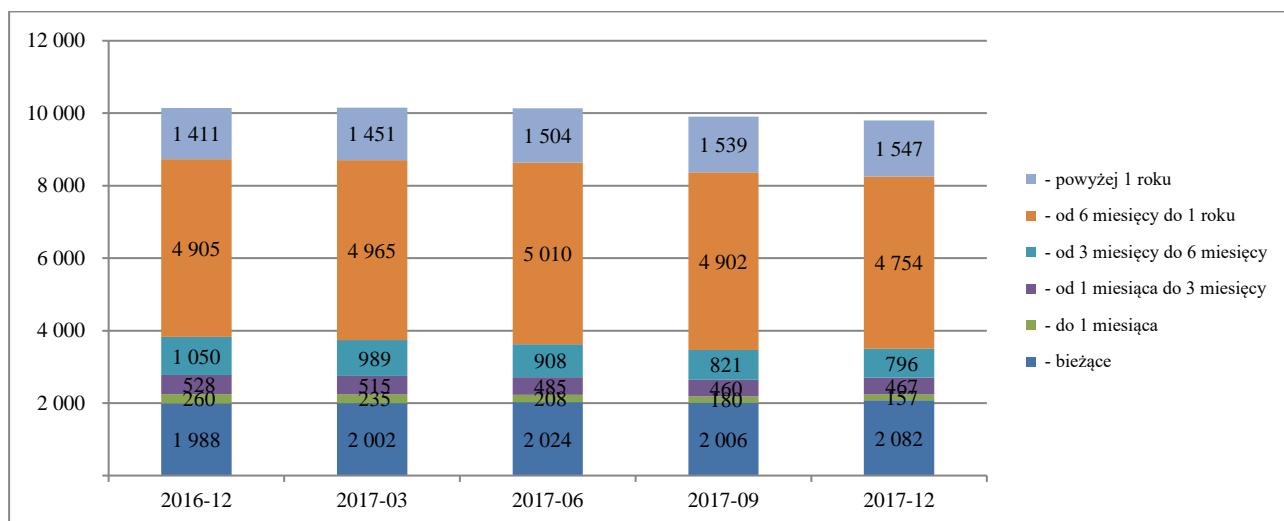
Tabela 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość depozytów	Udział
Bieżące	2 082 402	21,24%
Z terminem:		
- do 1 miesiąca	157 299	1,60%
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	466 938	4,76%
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	795 796	8,12%
- od 6 miesięcy do 1 roku	4 753 756	48,49%
- powyżej 1 roku	1 546 544	15,78%
Razem	9 802 736	100,00%

Wykres 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające

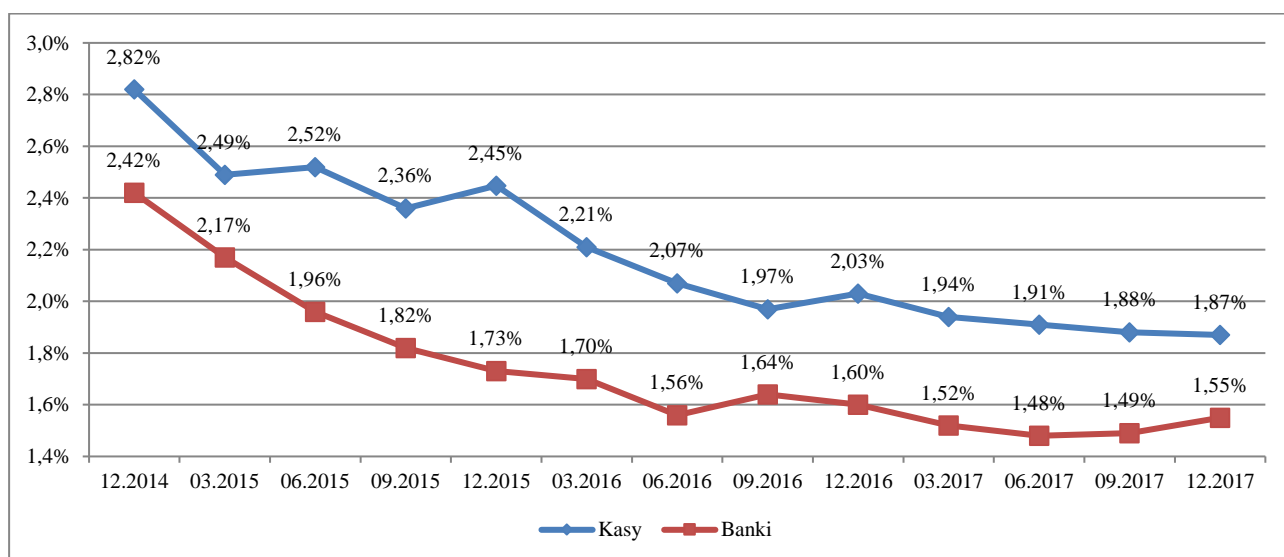

Wykres 30. Struktura depozytów wg terminów pierwotnych mln zł – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

W 2017 r. obniżone zostało średnie oprocentowanie depozytów w kasach. Mimo to nadal jego wielkość była wyższa niż średnie oprocentowanie depozytów zgromadzonych w bankach. Na koniec 2017 r. średnie oprocentowanie rachunków depozytowych w kasach wynosiło 1,87% wobec 1,55% w bankach i było o ok. 0,16 p.p. niższe niż na koniec 2016 r.

Wykres 31. Średnie oprocentowanie depozytów w kasach i bankach

Rozdział 7 Fundusze własne i adekwatność kapitałowa

Na koniec 2017 r. wartość funduszy własnych kas prowadzących działalność w stosunku do końca 2016 r. obniżyła się o 86 mln zł, głównie na skutek zaktualizowania przez niektóre kasy wartości swoich aktywów. Istotny wpływ na wielkość funduszy własnych miało otrzymane przez kasy od Kasy Krajowej dokapitalizowanie w formie objęcia i opłacania udziałów nadobowiązkowych oraz przekazania na fundusze własne nadwyżki finansowej za rok 2016. Negatywny wpływ na wielkość funduszy własnych mają nadal

ponoszone przez niektóre kasy straty oraz dokonywane przez nie aktualizacje wartości posiadanych pakietów akcji i udziałów.

Tabela 30. Adekwatność kapitałowa kas (kasy działające na koniec grudnia 2017 r.)

Wyszczególnienie	Wartość (w tys. zł)					Zmiana do 12.2016	
	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017	tys. zł	%
Suma bilansowa	10 616 224	10 623 284	10 648 141	10 306 802	10 197 189	-419 035	-3,95%
Fundusze własne wg ustawy o skok	297 305	294 240	344 971	271 482	210 854	-86 452	-29,08%
Wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	462 131	460 774	465 548	456 199	441 825	-20 306	-4,39%
Nadwyżka/niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego	-164 826	-166 534	-120 577	-184 717	-230 971	-66 145	40,13%
Fundusze własne wg ustawy o skok (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	-33 638	9 208	80 236	250 836	190 208	223 845	-665,46%
Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	-479 222	-437 315	-372 075	-204 331	-250 585	228 637	-47,71%

Istotne znaczenie dla oceny wielkości funduszy własnych stanowi ich struktura. Fundusze własne, które mogą być przeznaczone na pokrycie strat, stanowią 83% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas. Fundusz zasobowy oraz udziałowy (bez zaangażowania Kasy Krajowej) stanowi 34% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas.

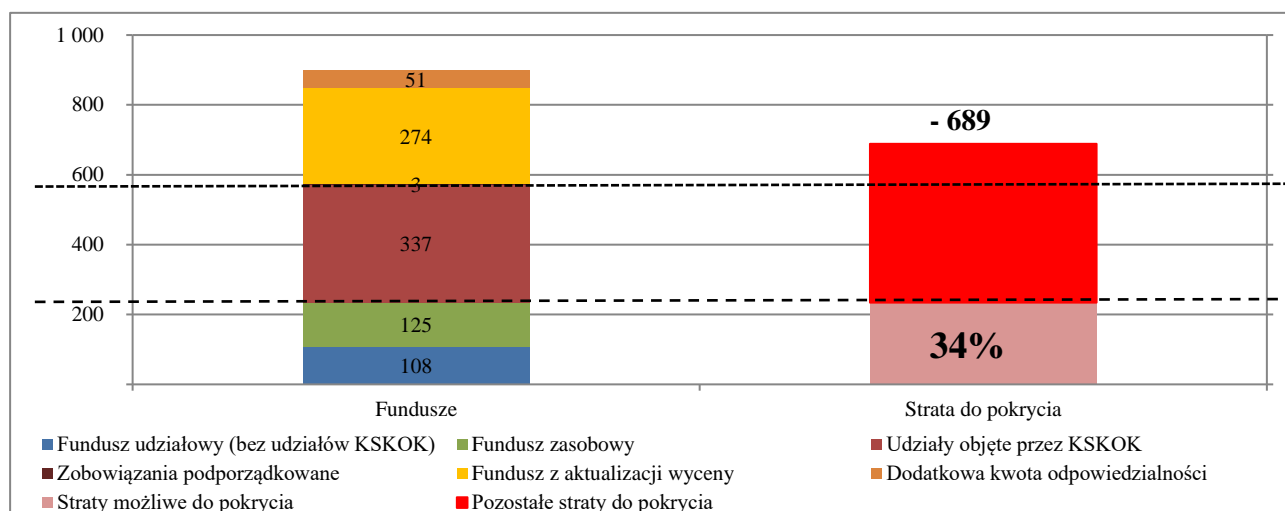
Fundusz udziałowy kas objęty przez Kasę Krajową stanowi 49% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas. Część funduszy własnych (17,1%) stanowią środki (fundusz z aktualizacji wyceny), które - zgodnie z przepisami prawa - nie mogą służyć pokrywaniu strat. Warto zwrócić uwagę, że środki funduszu z aktualizacji wyceny powstają w wyniku dokonanej przez kasy wyceny posiadanych akcji i udziałów.

W statutach większości kas wprowadzone zostały postanowienia zobowiązujące członków kas do pokrywania strat do wysokości dwukrotności wpłaconych udziałów. Przy założeniu, że kasy te zdecydowałyby się na pokrycie strat z funduszu udziałowego, a także wszyscy członkowie (w tym Kasa Krajowa) dokonaliby odpowiednich dopłat wynikających ze statutu, fundusze własne kas mogłyby zostać zasilone kwotą do 145 mln zł.

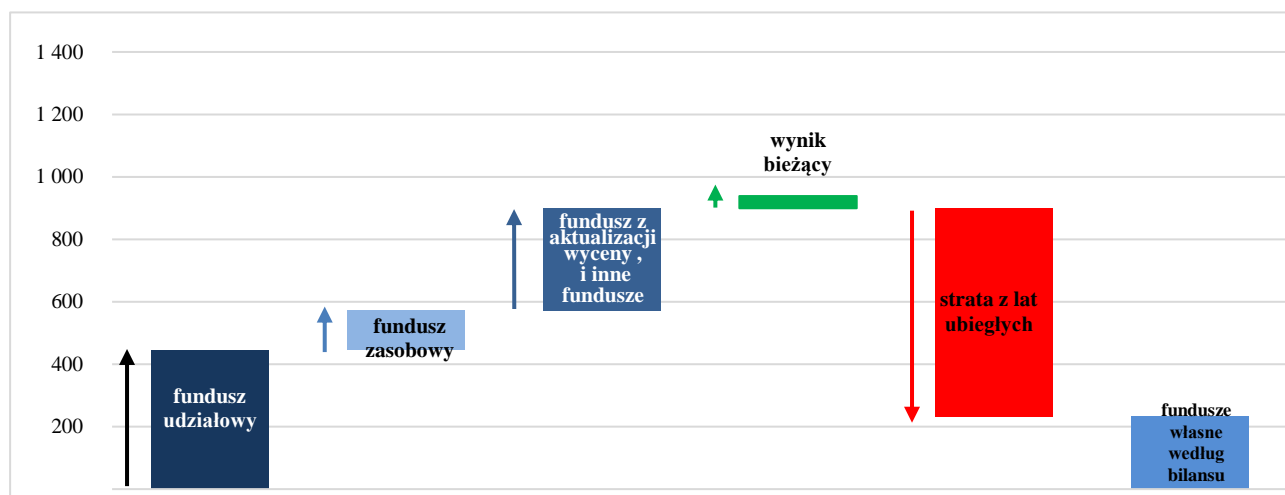
Tabela 31 Struktura funduszy własnych kasy działające na koniec grudnia 2017r. (dane w tys. zł)

Wyszczególnienie	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017	Zmiana w ciągu 12 miesięcy wartość	Zmiana w ciągu 12 miesięcy %
Fundusz udziałowy (bez udziałów z KSKOK)	82 256	77 806	74 482	107 423	108 295	26 039	31,66%
Fundusz udziałowy (udziały objęte przez KK)	306 741	306 791	288 493	317 334	337 307	30 566	9,96%
Fundusz zasobowy	149 508	149 625	136 651	125 336	125 422	-24 085	-16,11%
Zobowiązania podporządkowane	5 450	5 450	5 027	5 265	3 366	-2 084	-38,24%
Fundusz z aktualizacji wyceny	485 168	524 615	490 986	339 582	273 688	-211 480	-43,59%
Dodatkowa kwota odpowiedzialności członków	46 222	45 150	47 798	47 533	51 369	5 147	11,14%
Zaangażowania kapitałowe	-1	-1	-1	-1	-1	0	0,00%
Straty do pokrycia	-778 039	-815 196	-698 466	-670 990	-688 592	89 447	-11,50%
Suma funduszu własnych	297 305	294 240	344 971	271 482	210 854	-86 452	-29,08%

Wykres 32 Wielkość możliwej do pokrycia straty z funduszy własnych - kasy działające na koniec grudnia 2017r. (dane w mln zł)

Wykres 33 Struktura funduszy własnych - kasy działające na koniec grudnia 2017 r. (dane w mln zł)

Należy ponownie zaznaczyć, że dane prezentowane przez niektóre kasy w sprawozdawczości nie uwzględniają w pełni ustaleń nadzoru inspekcyjnego i analitycznego. W świetle tych ustaleń, wyniki niektórych kas powinny zostać istotnie skorygowane. Uwzględnienie korekt ustalonych w procesie nadzoru wpłynie również na poziom funduszy własnych kas. W okresie od stycznia 2013 r. do końca 2016 r. przeprowadzono inspekcje we wszystkich kasach. Począwszy od roku 2017 rozpoczęto nowy cykl inspekcji. Wartość wyników finansowych w kasach działających na koniec 2017 r. - zgodnie z ustaleniami nadzoru - powinna być skorygowana o 465 mln zł, w tym kwota korekt w wysokości 20,6 mln zł nie została jeszcze uwzględniona w sprawozdawczości kas na koniec 2017 r.

Według metodologii obliczania wymogu kapitałowego, ustalonej w rozporządzeniu Ministra Finansów, wymóg kapitałowy dla kas prowadzących działalność zgodnie ze sprawozdawczością na koniec 2017 r. wyniósł 441 mln zł, a niedobór kapitału dla współczynnika wypłacalności na poziomie 5% wyniósł 230 mln zł. Uwzględniając dodatkowo ustalenia nadzoru inspekcyjnego i analitycznego, niedobór funduszy własnych wzrósł do kwoty 250,6 mln zł.

Wykazywany w sprawozdawczości współczynnik wypłacalności na koniec 2017 r. dla kas prowadzących działalność ukształtował się na poziomie 2,39%. Grupa 28 kas wykazała współczynnik wypłacalności na poziomie powyżej 5%, 6 kas - poniżej wymogu ustawowego, a w przypadku 2 kas poziom tego współczynnika był ujemny.

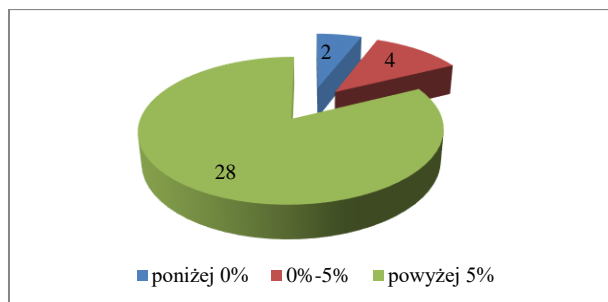
Tabela 32. Współczynnik wypłacalności kas prowadzących działalność na koniec grudnia 2017 r.

Wyszczególnienie	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
Współczynnik wypłacalności	3,22%	3,19%	3,71%	2,98%	2,39%
Współczynnik wypłacalności (po korektach inspekcyjnych oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	-0,38%	0,10%	0,89%	2,76%	2,16%

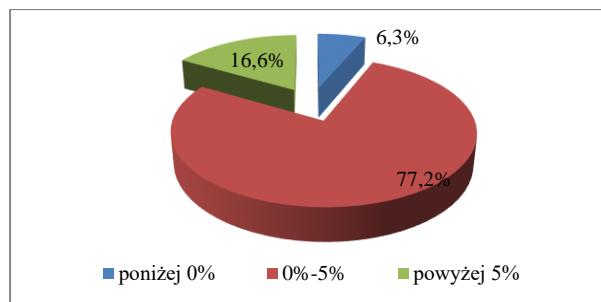
Tabela 33. Liczba kas pod względem poziomu współczynnika wypłacalności oraz udziały tych kas w aktywach

Poziom współczynnika wypłacalności	Liczba kas					Udział w aktywach sektora kas				
	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
poniżej 0%	4	7	7	5	2	5%	8%	10%	7%	6%
0%-5%	6	3	6	6	4	65%	63%	76%	78%	77%
powyżej 5%	31	30	26	26	28	30%	29%	14%	15%	17%

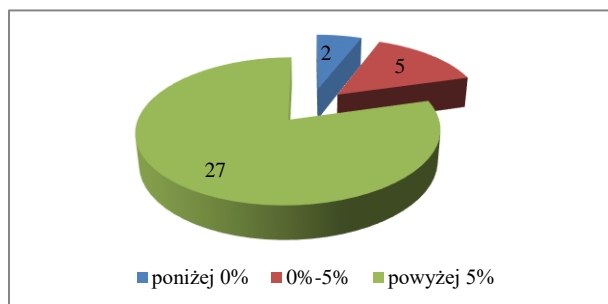
Wykres 34. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (grudzień 2017 r.) – kasy działające

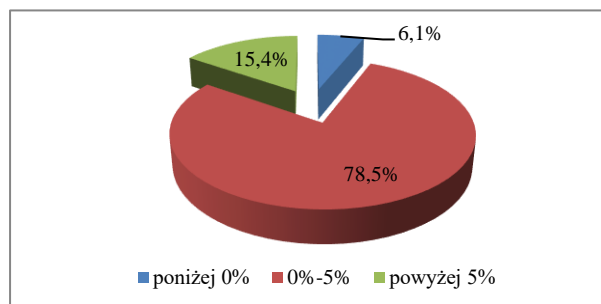
Wykres 35. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (grudzień 2017 r.) – kasy działające

Wykres 36. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (grudzień 2017 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego i analitycznego – kasy działające

Wykres 37. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (grudzień 2017 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego oraz analitycznego – kasy działające

Rozdział 8 Efektywność pomocy z Kasy Krajowej

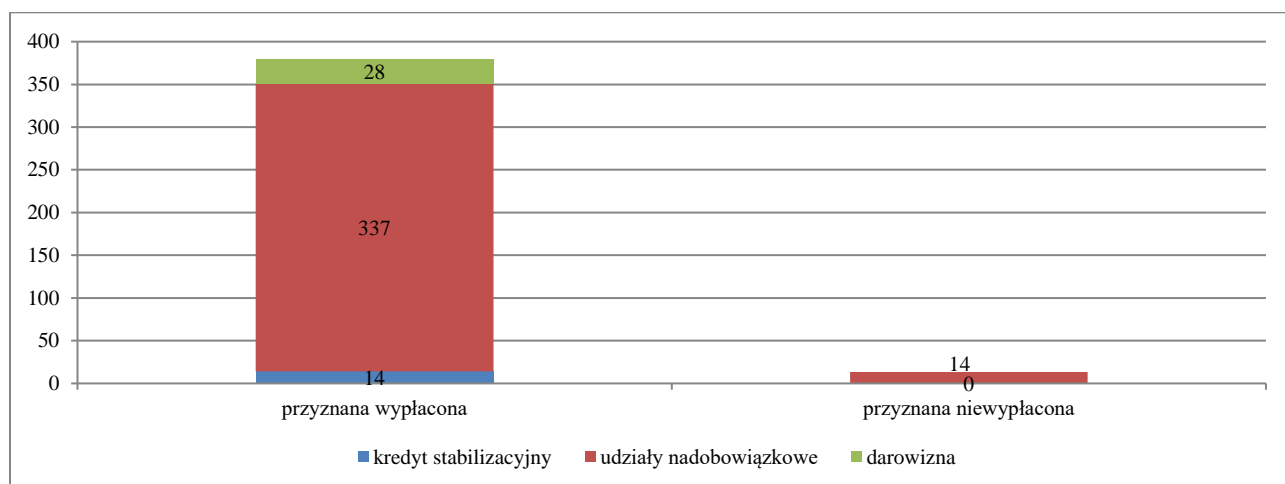
Na koniec 2017 r. łączne środki przeznaczone przez Kasę Krajową na wsparcie kas wynosiły 516 mln zł, przy czym środki pomocowe (w łącznej kwocie 351 mln zł) otrzymało 21 z 34 działających kas, w tym:

- 13 kas otrzymało pomoc w formie kredytu stabilizacyjnego na łączną kwotę 13,9 mln zł – całość została wypłacona;
- 20 kas otrzymało pomoc w formie objętych udziałów nadobowiązkowych na łączną kwotę 337 mln zł – z czego wypłacono kwotę 323,5 mln zł, która bezpośrednio zasilila fundusze własne tych kas, natomiast pozostała kwota zostanie wypłacona po spełnieniu przez kasy dodatkowych warunków;

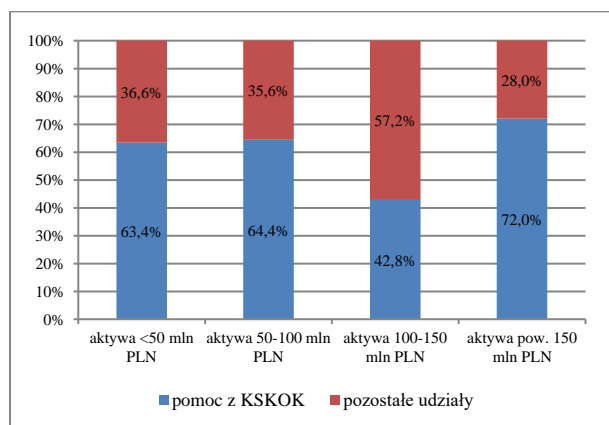
W latach ubiegłych 8 kas (obecnie działających) otrzymało darowizny z funduszu stabilizacyjnego na łączną kwotę 25,2 mln zł; środki te także zasilily fundusze własne kas.

Pozostałą kwotę środków pomocowych otrzymały kasy, które zakończyły działalność (zostały przejęte przez banki lub też ze względu na głęboką niewypłacalność zawieszona została ich działalność, a właściwe sądy ogłosiły upadłość tych kas).

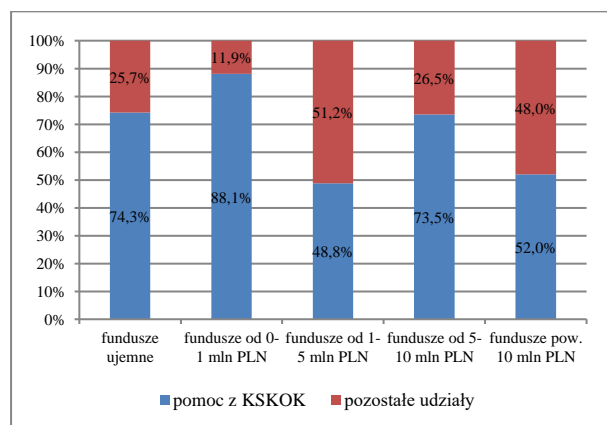
Wykres 38 Wielkość udzielonej dotychczas przez Kasę Krajową pomocy ze względu na jej rodzaj (grudzień 2017 r.)

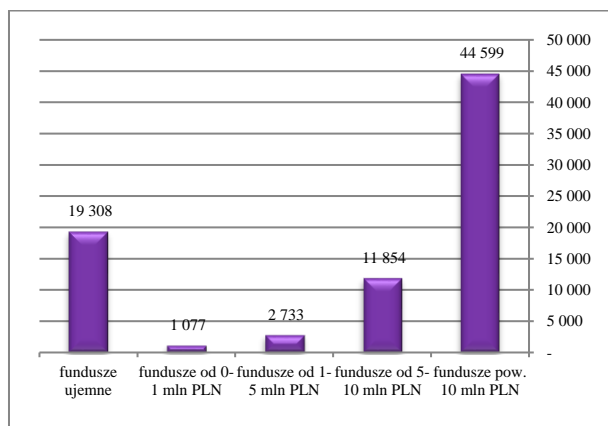
Wykres 39 Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas działających na koniec grudnia 2017 r. wg sumy bilansowej (dotyczy kas które otrzymały pomoc)

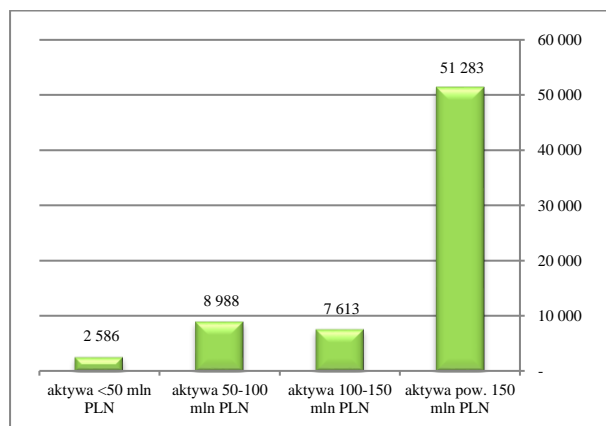
Wykres 40 Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas działających na koniec grudnia 2017 r. wg funduszy własnych (dotyczy kas, które otrzymały pomoc)

Wykres 41 Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg wielkości funduszy własnych (tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

Wykres 42 Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg sumy bilansowej (tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

Na koniec 2017 r. 14 kas, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej w łącznej wysokości 284 mln zł, wykazywało zyski z działalności. Sytuacja pozostałych 7 kas, które otrzymały pomoc w wysokości 106 mln zł, nie uległa zmianie - nadal wykazywały straty.

Tabela 34 Kasy działające na koniec grudnia 2017 roku, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej

	Liczba kas	Kwota pomocy udzielonej (w tys. zł)	Fundusze własne (w tys. zł)	Łączny wynik (w tys. zł)
Kasy wykazujące zysk bieżący	14	283 971	220 113	73 141
Kasy wykazujące stratę bieżącą	7	106 015	-49 215	-36 095

Wśród kas, które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej, 2 kasy wykazały stratę na koniec grudnia 2017 r. – w wysokości ok. 0,2 mln zł.

Tabela 35 Kasy działające na koniec grudnia 2017 roku, które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej

	Liczba kas	Kwota pomocy udzielonej (w tys. zł)	Fundusze własne (w tys. zł)	Łączny wynik (w tys. zł)
Kasy wykazujące zysk bieżący	11	0	38 960	2 294
Kasy wykazujące stratę bieżącą	2	0	996	-244

Rozdział 9 Wyniki sektora skok

Tabela 36. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

Lp.	Wyszczególnienie	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
1	Przychody z całokształtu działalności	1 565 793	343 044	897 644	1 507 769	2 037 931
	Przychody z działalności podstawowej	1 045 746	254 833	508 973	774 899	1 031 172
	z tytułu odsetek	917 338	226 996	449 896	685 169	912 778
	z tytułu prowizji i opłat	124 142	26 801	56 746	86 339	113 922
	Inne	4 267	1 036	2 330	3 391	4 471
	Pozostałe przychody operacyjne	409 144	59 351	346 173	551 093	773 234
	zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	143	113	488	702	713
	dotacje	42	6	16	25	41
	przychody z tytułu aktualizacji aktywów trwałych	301 336	30 189	284 648	463 391	656 727
	inne przychody operacyjne	107 623	29 043	61 021	86 975	115 753
	Przychody finansowe	110 903	28 861	42 498	181 777	233 525
	odsetki	45 701	10 615	21 463	32 092	43 629
	aktualizacja wartości inwestycji	35 083	17 144	18 094	129 773	130 519
	zysk ze zbycia inwestycji	17 491	538	474	16 691	55 147
	Inne	4 682	563	1 191	1 857	2 866
2	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	1 530 794	340 235	873 194	1 499 900	1 986 240
	Koszty działalności operacyjnej	842 816	188 270	396 352	598 385	797 926
	z tytułu odsetek	209 840	45 487	91 790	136 998	181 029
	z tytułu opłat i prowizji	2 516	565	1 142	1 721	2 307
	amortyzacja	8 584	1 916	3 855	5 856	7 862
	zużycie materiałów i energii	10 020	2 496	4 640	6 775	9 367
	usługi obce	373 526	82 750	175 221	266 206	351 986
	podatki i opłaty	3 074	707	1 395	2 463	3 343
	wynagrodzenia	121 764	29 798	62 439	94 005	126 342
	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	24 633	5 846	12 119	18 376	25 100
	pozostałe koszty rodzajowe	88 760	18 682	43 706	65 933	90 539
	Inne	99	22	44	51	51
	Pozostałe koszty operacyjne	476 111	147 044	242 728	368 023	488 414
	strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	270	122	132	200	387
	odpisy z tytułu aktualizacji wartości kredytów, pożyczek i innych	376 889	121 865	184 156	282 555	378 062
	inne koszty operacyjne	98 952	25 056	58 440	85 267	109 965
	Koszty finansowe	211 867	4 922	234 114	533 492	699 900
	odsetki	1 248	290	625	1 104	1 348
	strata ze zbycia inwestycji	11 763	4 442	4 442	111 857	111 857
	aktualizacja wartości inwestycji	29 001	165	11 841	27 280	28 432
	Inne	169 855	24	217 206	393 251	558 263
3	Wynik z działalności podstawowej, w tym	202 930	66 563	112 621	176 515	233 246
	Wynik z tytułu odsetek	707 498	181 508	358 106	548 171	731 749
	Wynik z tytułu opłat i prowizji	121 626	26 236	55 604	84 618	111 616
4	Wynik z działalności operacyjnej, w tym	135 963	-21 130	216 067	359 585	518 066
	Różnica z aktualizacji wartości kredytów i pożyczek	-75 553	-91 677	100 493	180 836	278 665
5	Wynik z działalności gospodarczej	34 999	2 809	24 450	7 869	51 691
6	Wynik finansowy brutto	34 999	2 809	24 450	7 869	51 691
7	Podatek dochodowy	29 219	819	-2 181	6 104	12 988
8	Wynik finansowy netto	5 869	2 005	26 764	2 201	39 097

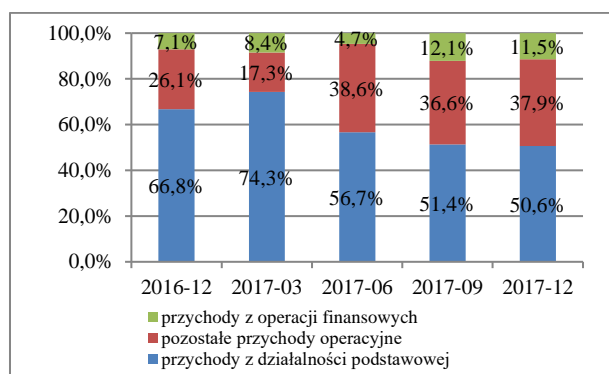
Przychody

Przychody kas prowadzących działalność wynikały głównie z działalności podstawowej, niemniej istotną wartość miały pozostałe przychody operacyjne, w tym pochodzące z przeprowadzonych jednorazowych transakcji dotyczących sprzedaży wierzytelności oraz aktualizacji wartości portfela kredytowego (spłaty przeterminowanych kredytów i pożyczek). Przychody z działalności podstawowej obniżyły się nieznacznie w 2017 r. o prawie 14,5 mln zł, tj. o 1,4% w stosunku do końca 2016 roku. W omawianym okresie wystąpiły także pojedyncze transakcje o charakterze jednorazowym, niezwiązane bezpośrednio z działalnością podstawową kas, a polegające na sprzedaży przeterminowanych portfeli kredytów i pożyczek. W wyniku tych transakcji przychody kas były wyższe o ok. 654 mln zł. Skala przeprowadzonych transakcji była wyższa niż w 2016 roku. Udział przychodów z działalności podstawowej obniżył się z 66,8% na koniec 2016 r. do 50,6% na koniec 2017 r., a udział przychodów z działalności operacyjnej wzrósł do 37,9%. W związku ze sprzedażą wierzytelności, kasy rozwiązały wcześniej utworzone odpisy aktualizujące. W związku z tym, pomimo złej jakości portfela kredytowego, różnica z aktualizacji wartości kredytów i pożyczek wyniosła (+) 278,6 mln zł – w porównaniu do (-) 75,5 mln zł na koniec 2016 r.

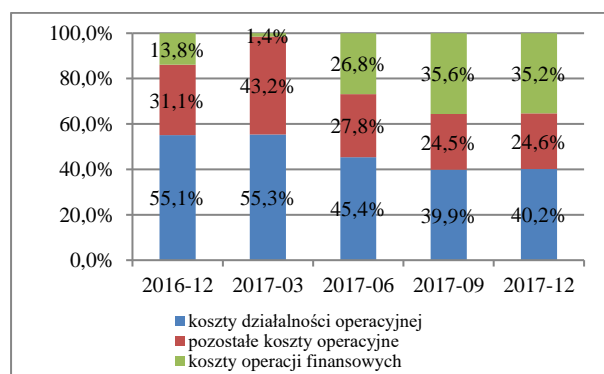
Koszty

W 2017 r. zmianie uległa struktura kosztów, co było związane z opisanym wyżej zwiększeniem skali jednorazowych transakcji, których wartość odnoszona jest na koszty finansowe. Udział kosztów operacji finansowych w kosztach ogółem wzrósł do 35,2%. Pozostałe koszty operacyjne stanowiły 24,6% kosztów, a ich udział w strukturze kosztów w stosunku do końca 2016 r. obniżył się o ok. 4,5 p.p., natomiast udział kosztów podstawowych obniżył się z 55,1% do 40,2%.

Wykres 43. Struktura przychodów z działalności SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Wykres 44. Struktura kosztów z działalności SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Istotny wpływ na poziom kosztów z działalności podstawowej miały koszty usług obcych, których udział w 2017 r. w strukturze wyniósł 44,1% i był nieznacznie niższy niż przed rokiem o 0,2 p.p. W 2017 r. wzrósł udział kosztów wynagrodzeń o 1,4 p.p. (z 14,4% w 2016 r. do 15,8% na koniec 2017 r.). Zmiany w strukturze kosztów wynagrodzeń i kosztów usług obcych związane były bezpośrednio z mniejszymi kosztami depozytów.

Wykres 45. Struktura kosztów działalności operacyjnej kas – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

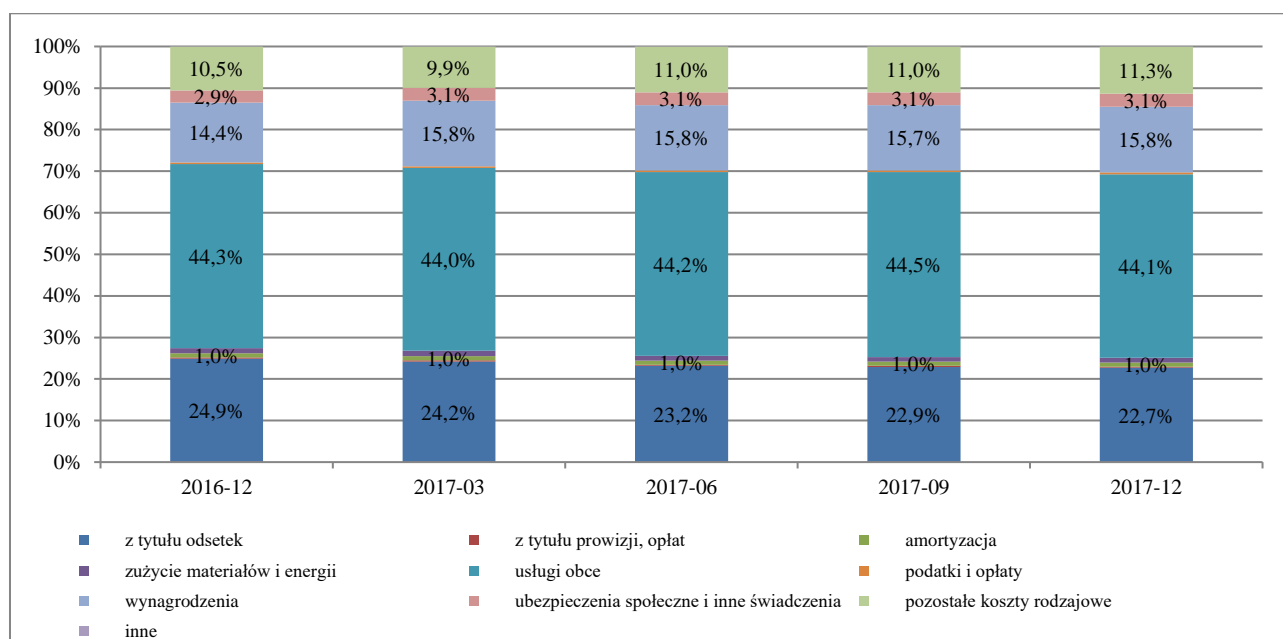

Tabela 37. Marża i rozpiętość odsetkowa - kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Wyszczególnienie	12.2014	12.2015	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
marża odsetkowa ¹¹	9,60%	9,40%	9,94%	10,36%	10,14%	10,28%	10,36%
rozpiętość odsetkowa ¹²	10,63%	10,38%	10,92%	11,21%	10,97%	11,07%	11,15%

Wynik finansowy

Kasy prowadzące działalność na koniec 2017 r. wykazały w sprawozdawczości zysk w wysokości 39 mln zł, natomiast w 2016 r. zysk w wysokości 5,8 mln zł. Pozytywny wpływ na wyniki miały jednorazowe transakcje dotyczące zbycia portfeli kredytów przeterminowanych. Negatywny wpływ na wyniki kas miały: pogarszająca się jakość portfela kredytowo-pożyczkowego oraz spadek przychodów z działalności podstawowej, a w pewnym stopniu także aktualizacja wartości posiadanych akcji i udziałów.

Na koniec 2017 r. 25 kas wykazało zysk netto z działalności (w porównaniu do wyników kas za 2016 r. – bez zmian). Wzrósł udział aktywów kas wykazujących zysk w aktywach sektora, który wyniósł ok. 91,6%. Jednocześnie zysk netto tych kas wykazany na koniec 2017 r. (75,4 mln zł) w stosunku do 2016 roku zwiększył się o 43,9 mln zł, tj. o 139 %.

Udział aktywów kas wykazujących stratę na koniec 2017 r. w aktywach sektora wynosił 8,3% (spadek o 7,5 p.p.). Strata netto tych kas wykazana na koniec 2017 r. (36,3 mln zł) w stosunku do 2016 r. uległa zmniejszeniu o 126,3 mln zł, tj. o 77,7%.

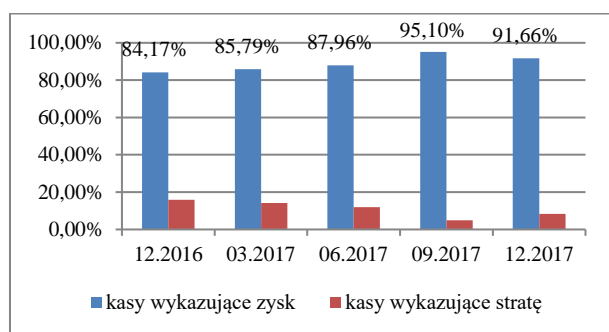
¹¹ Marża odsetkowa obliczona jako: wynik z odsetek / średnie saldo kredytów brutto *100%

¹² Rozpiętość odsetkowa obliczona jako: [(odsetki otrzymane/średnie saldo kredytów brutto) – (odsetki zapłacone /średnie saldo depozytów)]*100%.

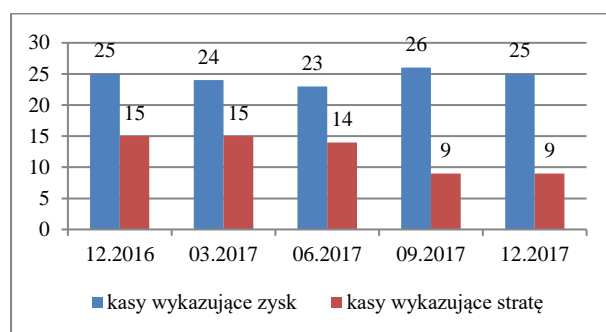

Wyszczególnienie	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
Liczba SKOK ogółem	40	39	37	35	34
- liczba kas wykazujących zysk bieżący	25	24	23	26	25
- udział w aktywach sektora	84,17%	85,79%	87,96%	95,10%	91,66%
- łączna wartość zysku netto (w tys. zł)	31 466	6 025	19 135	22 289	75 436
- liczba kas wykazujących stratę bieżącą	15	15	14	9	9
- udział w aktywach sektora	15,83%	14,21%	12,04%	4,90%	8,34%
- łączna wartość strat netto (w tys. zł)	-162 678	-12 531	-18 063	-21 217	-36 338

Wykres 46. Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok

Wykres 47. Liczba kas wg uzyskanego wyniku finansowego netto

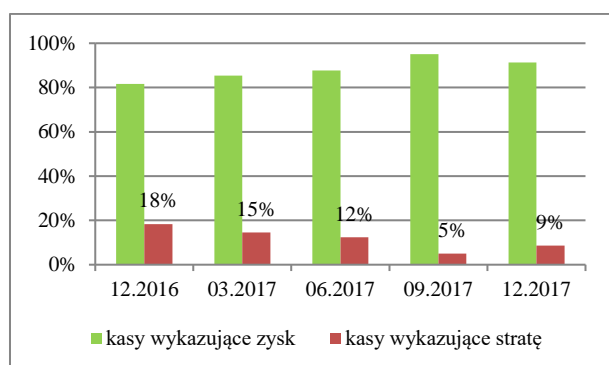

Z danych sprawozdawczych kas wynika, że w stosunku do 2016 r. zmniejszył się udział kas wykazujących stratę netto w portfelu kredytowym sektora z 18% do 9% na koniec 2017 r. W przypadku depozytów udział kas wykazujących stratę zmniejszył się podobnie - z 19% do 9% na koniec 2017 r.

Tabela 38. Wartość udzielonych kredytów i depozytów w kasach prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego - w tys. zł

Wyszczególnienie	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
Kredyty w sektorze skok	6 271 210	6 139 100	6 113 074	6 074 446	6 038 542
Kredyty kas wykazujących zysk netto	5 288 617	5 243 688	5 359 662	5 772 161	5 515 134
Kredyty kas wykazujących stratę netto	982 593	895 412	753 412	302 286	523 408
Udział kredytów kas wykazujących zysk netto w kredytach sektora skok (w %)	82%	85%	88%	95%	91%
Udział kredytów kas wykazujących stratę netto w kredytach sektora skok (w %)	18%	15%	12%	5%	9%
Depozyty w sektorze skok	10 942 737	10 644 762	10 326 491	9 917 377	9 802 736
Depozyty kas wykazujących zysk netto	9 008 406	8 944 845	8 963 935	9 415 136	8 901 711
Depozyty kas wykazujących stratę netto	1 934 331	1 699 917	1 362 556	502 241	901 025
Udział depozytów kas wykazujących zysk netto w depozytach sektora skok (w %)	81%	84%	87%	95%	91%
Udział depozytów kas wykazujących stratę netto w depozytach sektora skok (w %)	19%	16%	13%	5%	9%

Wykres 48. Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok

Wykres 49. Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok

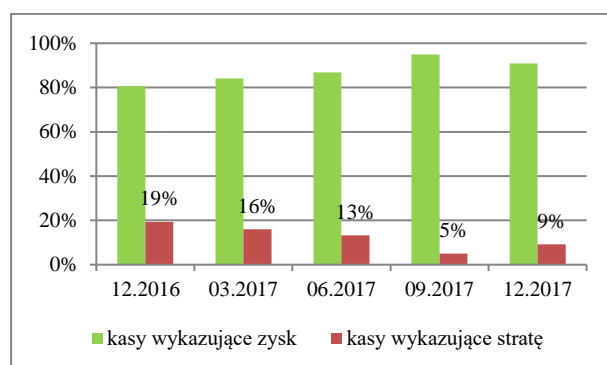

Tabela 39. Wybrane miary efektywności sektora skok – kasy działające na koniec grudnia 2017r.

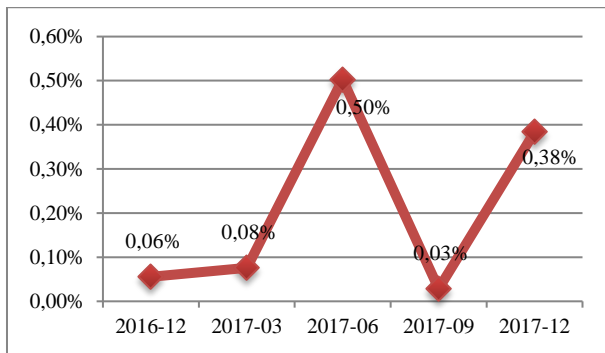
Lp.	Wyszczególnienie/Wskaźnik	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
1	Wynik finansowy netto (w tys. zł)	5 869	2 005	26 764	2 201	39 097
2	Wynik finansowy netto/średnie aktywa (ROA)	0,06%	0,08%	0,50%	0,03%	0,38%
	Wynik finansowy netto/średnie fundusze podstawowe (ROE) ¹³	1,97%	2,73%	15,52%	1,08%	18,54%
	Koszty/dochody (C/I) ¹⁴	91,26	69,80	112,41	116,56	116,43
3	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z działalności podstawowej (wynik ze sprzedaży)	415,32%	282,85%	351,93%	339,00%	342,10%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z tytułu odsetek	119,13%	103,73%	110,68%	109,16%	109,04%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik pozaodsetkowy	692,96%	717,60%	712,81%	707,16%	714,89%
4	Aktywa na zatrudnionego (w tys. zł)	4 077	4 062	4 126	3 654	3 675

W analizowanym okresie poprawie uległy wskaźniki rentowności ROA i ROE, co związane było z podwyższeniem się wyników finansowych. Pogorszeniu uległ wskaźnik C/I, którego poziom przekroczył 100%, co oznacza, że koszty (bez uwzględnienia kosztów odpisów aktualizujących) są wyższe niż przychody kas.

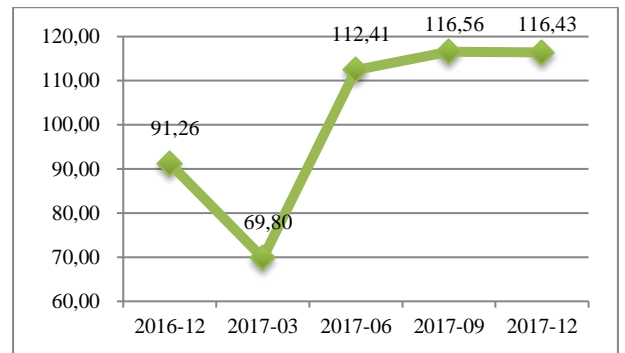
¹³ W przypadku, gdy fundusze własne są ujemne, wskaźnik ROE nie jest obliczany.

¹⁴ Bez kosztów i przychodów związanych z aktualizacją portfela kredytowego.

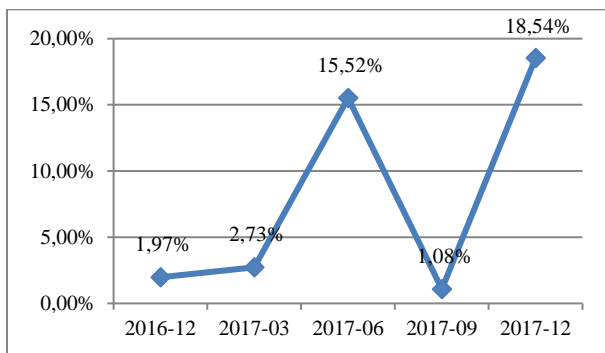
Wykres 50. Poziom ROA w sektorze SKOK

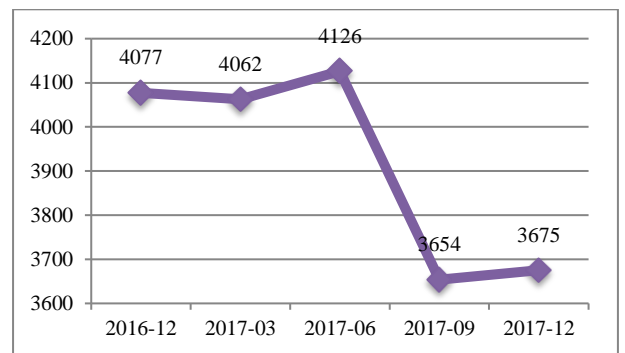
Wykres 51 Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK

Wykres 52. Poziom ROE w sektorze

Wykres 53 Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł)

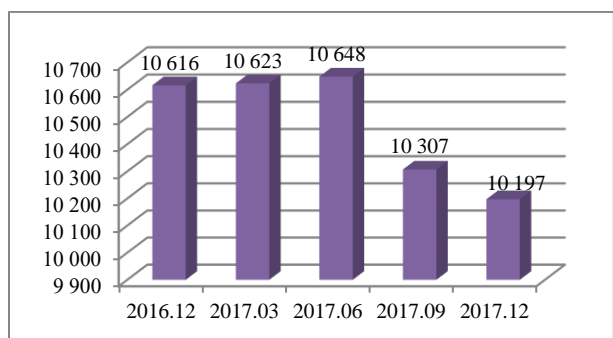

Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok

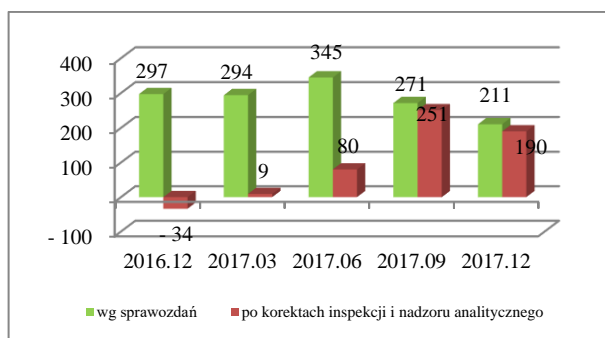
Tabela 40. Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Lp.	Wyszczególnienie	12.2016	03.2017	06.2017	09.2017	12.2017
1	Suma bilansowa	10 616 224	10 623 284	10 648 141	10 306 802	10 197 189
2	Wybrane pozycje rachunku zysków i strat					
	Wynik ze sprzedaży	202 930	66 563	112 621	176 515	233 246
	Wynik z działalności operacyjnej	135 963	-21 130	216 067	359 585	518 066
	Wynik z działalności gospodarczej	34 999	2 809	24 450	7 869	51 691
	Wynik finansowy netto	5 869	2 005	26 764	2 201	39 097
3	Wybrane pozycje bilansu					
	Aktywa trwałe	6 331 916	6 439 843	6 539 102	6 391 226	6 391 427
	Aktywa obrotowe	4 284 308	4 183 440	4 109 039	3 915 576	3 805 761
	Wartość pożyczek udzielonych członkom przez SKOK ogółem	5 889 901	5 919 064	6 032 485	6 069 629	6 038 542
	Kapitał (fundusz) własny wg bilansu	296 725	292 407	335 004	241 319	231 776
	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	10 319 499	10 330 877	10 313 136	10 065 484	9 965 413
	Depozyty ogółem	10 142 749	10 156 594	10 140 167	9 907 553	9 802 736
4	Adekwatność kapitałowa SKOK					
	Fundusze własne według ustawy o skok	297 305	294 240	344 971	271 482	210 854
	Wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	462 131	460 774	465 548	456 199	441 825
	Niedobór/nadwyżka funduszy własnych w stosunku do nowego wymogu kapitałowego	-164 826	-166 534	-120 577	-184 717	-230 971
	Współczynnik kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	3,22%	3,19%	3,71%	2,98%	2,39%
	Fundusze własne wg ustawy o skok (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	-33 638	9 208	80 236	250 836	190 208
	Niedobór/nadwyżka funduszy własnych w stosunku do nowego wymogu kapitałowego	-479 222	-437 315	-372 075	-204 331	-250 585
	Współczynnik kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	-0,38%	0,10%	0,89%	2,76%	2,16%

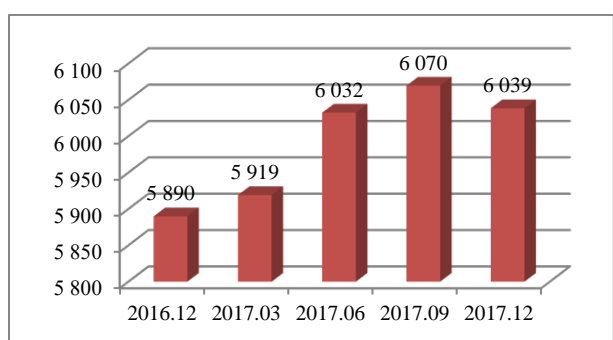
Wykres 54. Suma bilansowa SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

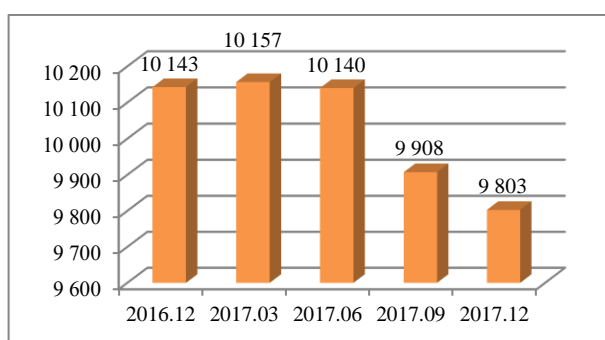
Wykres 55. Kapitał (fundusz) własny SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

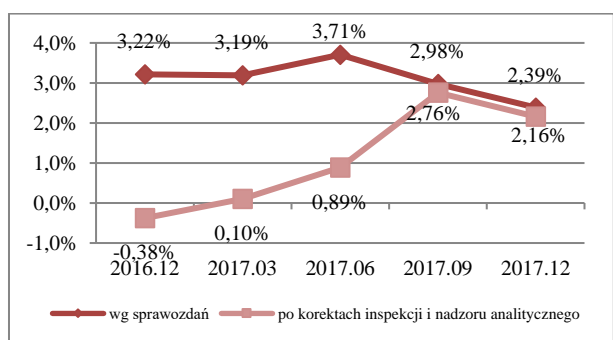
Wykres 56. Pożyczki i kredyty netto (w mln zł.) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

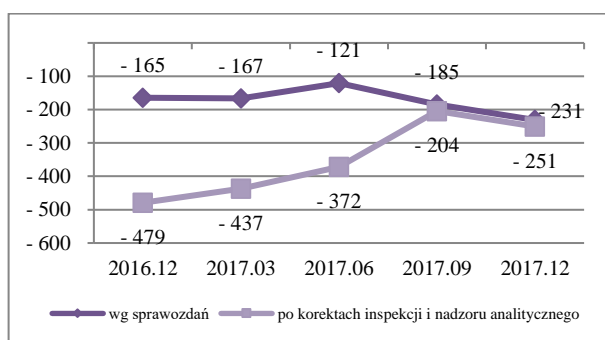
Wykres 57. Wartość depozytów SKOK ogółem (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

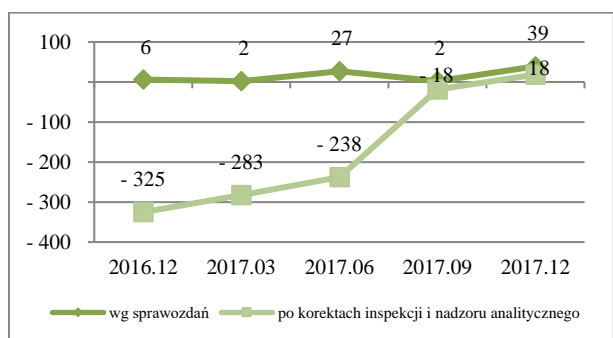
Wykres 58. Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Wykres 59. Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Wykres 60. Wynik finansowy netto SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Wykres 61. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

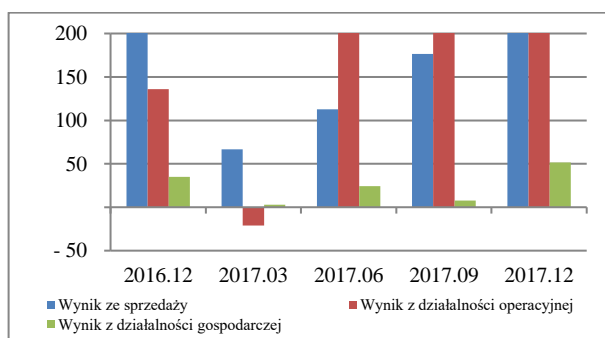
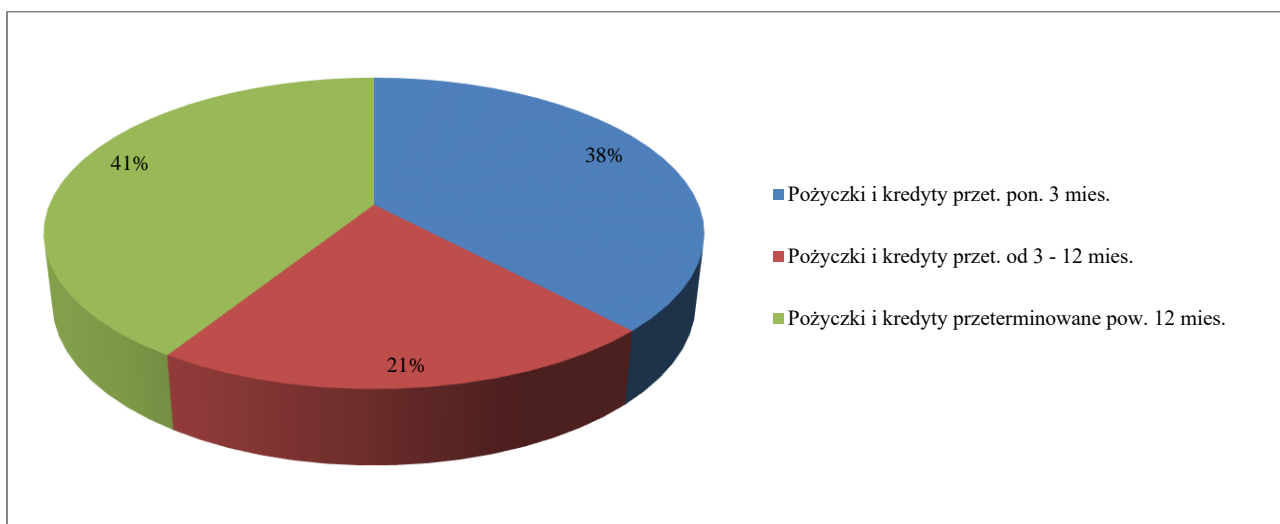

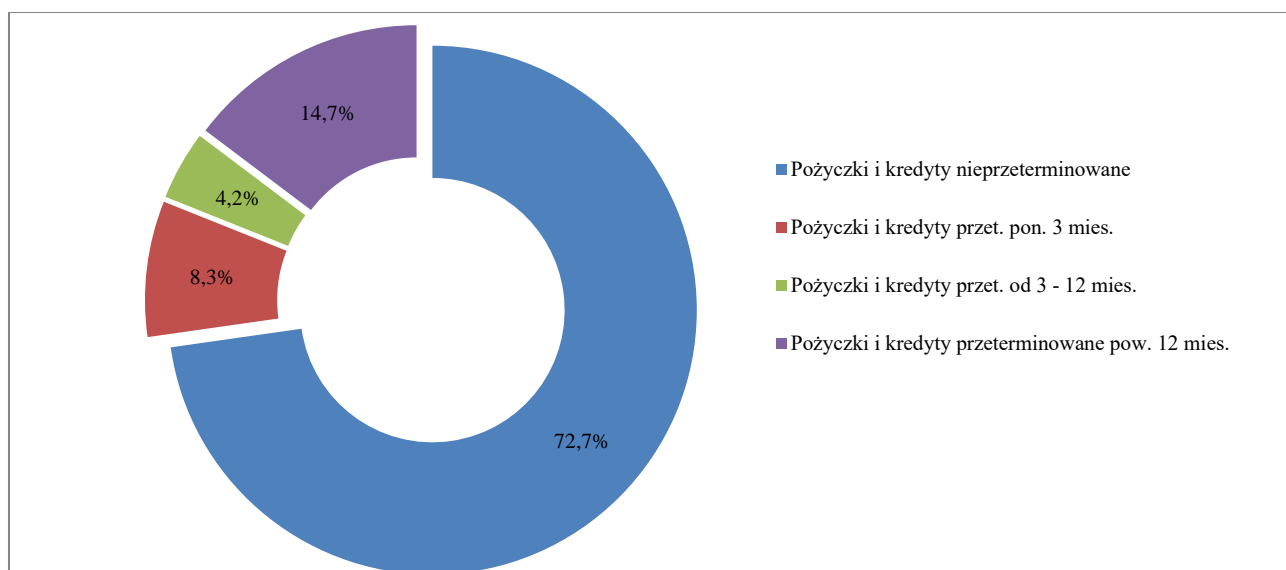
Tabela 41. Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK grudzień 2017 r. (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2017-12	
		Wartość	Udział w portfelu kredytów zagrożonych
1	Kredyty przeterminowane ogółem (wartość bilansowa brutto), w tym:	1 427 450	100,00%
a)	- kredyty przeterminowane do 3 miesięcy	541 309	37,92%
b)	- kredyty przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	301 178	21,10%
c)	- kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy	584 963	40,98%
2	Utworzony odpis aktualizacyjny	756 241	

Wykres 62. Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK – grudzień 2017 r.

Wykres 63. Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK – grudzień 2017 r.

Spis tabel

Tabela 1. Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające – 34 – na koniec grudnia 2017 r.)	5
Tabela 2 Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych)	6
Tabela 3. Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec grudnia 2017 r. (w tys. zł)	8
Tabela 4 Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych (w tys. zł)	8
Tabela 5. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	9
Tabela 6. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	10
Tabela 7. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych	10
Tabela 8. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.	11
Tabela 9. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych	11
Tabela 10. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.	12
Tabela 11. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych	12
Tabela 12. Struktura portfela restrukturyzowanego (grudzień 2017 r.) – kasy działające	13
Tabela 13. Struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.	14
Tabela 14. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	15
Tabela 15. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	16
Tabela 16 Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające wg poszczególnych okresów sprawozdawczych	16
Tabela 17. Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	17
Tabela 18. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	17
Tabela 19. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym (grudzień 2017 r.) – kasy działające	18
Tabela 20. Struktura sprzedanych wierzytelności – kasy działające na koniec grudnia 2017 roku	18
Tabela 21. Wartość środków płynnych w tys. zł – kasy działające	19
Tabela 22. Środki płynne w tys. zł – kasy działające	20
Tabela 23. Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys. zł – kasy działające	20
Tabela 24. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	21
Tabela 25. Zobowiązania finansowe w podziale na podmioty i produkty w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	21
Tabela 26. Wartość depozytów w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	22
Tabela 27. Struktura depozytów wg podmiotów (grudzień 2017 r.) dane w tys. zł – kasy działające	22
Tabela 28. Średnia wartość depozytu (grudzień 2017 r.) w zł – kasy działające	22

Tabela 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	23
Tabela 30. Adekwatność kapitałowa kas (kasy działające na koniec grudnia 2017 r.).....	25
Tabela 31. Struktura funduszy własnych kasy działające na koniec grudnia 2017r. (dane w tys. zł).....	25
Tabela 32. Współczynnik wypłacalności kas prowadzących działalność na koniec grudnia 2017 r.	27
Tabela 33. Liczba kas pod względem poziomu współczynnika wypłacalności oraz udziały tych kas w aktywach.....	27
Tabela 34. Kasy działające na koniec grudnia 2017 roku, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej	29
Tabela 35. Kasy działające na koniec grudnia 2017 roku, które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej	29
Tabela 36. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	30
Tabela 37. Marża i rozpiętość odsetkowa - kasy działające na koniec grudnia 2017 r.	32
Tabela 39. Wartość udzielonych kredytów i depozytów w kasach prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego - w tys. zł	33
Tabela 40. Wybrane miary efektywności sektora skok – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	34
Tabela 40. Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r....	36
Tabela 41. Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK grudzień 2017 r. (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.	38

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium - wielkość aktywów (dane na koniec grudnia 2017 r.)	7
Wykres 2. Udziały poszczególnych grup kas w aktywach sektora SKOK (dane na koniec grudnia 2017 r.) ...	7
Wykres 3. Udziały kas pogrupowanych wg liczby członków w ogólnej liczbie członków SKOK (dane na koniec grudnia 2017 r.)	7
Wykres 4. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium liczby członków (dane na koniec grudnia 2017 r.)	7
Wykres 5. Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	8
Wykres 6. Struktura portfela wg terminów pierwotnych w tys. zł - kasy działające na koniec grudnia 2017r.	9
Wykres 7. Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (grudzień 2017 r.) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	9
Wykres 8. Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym (grudzień 2017 r.) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.	11
Wykres 9. Struktura portfela kredytowego wg liczby rachunków (grudzień 2017 r.) – kasy działające	13
Wykres 10. Struktura portfela kredytowego wg kwoty (grudzień 2017 r.) – kasy działające	13
Wykres 11. Udział kredytów i pożyczek restrukturyzowanych w portfelu (grudzień 2017 r.) – kasy działające	13
Wykres 12. Struktura portfela restrukturyzowanego w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	13
Wykres 13. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem (grudzień 2017 r.) – kasy działające	15
Wykres 14. Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec grudnia 2017 r. – kasy działające	17
Wykres 15. Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy (grudzień 2017 r.) – kasy działające	17
Wykres 16. Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu (grudzień 2017 r.) – kasy działające	17
Wykres 17. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem (grudzień 2017 r.) – kasy działające	19
Wykres 18. Struktura środków płynnych kas - stan na koniec grudnia 2017 r. – kasy działające	20
Wykres 19. Rozwój portfela kredytów i depozytów - w mln zł	20
Wykres 20. Relacja kredytów do depozytów ogółem	20
Wykres 21. Struktura źródeł finansowania działalności kas w mln. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające ..	21
Wykres 22. Struktura depozytów w mln zł – kasy działające	22
Wykres 23. Struktura depozytów w mln zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	22
Wykres 24. Liczba rodzajów rachunków depozytowych w tys. (grudzień 2017 r.) – kasy działające	22
Wykres 25. Struktura depozytów ogółem wg kwoty w mln zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	23
Wykres 26. Struktura depozytów ogółem wg kwoty (grudzień 2017 r.) – kasy działające	23
Wykres 27. Struktura depozytów ogółem wg ilości rachunków w tys. (grudzień 2017 r.) – kasy działające ..	23
Wykres 28. Struktura depozytów ogółem pod względem ilości rachunków (grudzień 2017 r.)	23
Wykres 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (grudzień 2017 r.) – kasy działające	23
Wykres 30. Struktura depozytów wg terminów pierwotnych mln zł – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	24
Wykres 31. Średnie oprocentowanie depozytów w kasach i bankach	24

Wykres 32 Wielkość możliwej do pokrycia straty z funduszy własnych - kasy działające na koniec grudnia 2017r. (dane w mln zł)	26
Wykres 33 Struktura funduszy własnych - kasy działające na koniec grudnia 2017 r. (dane w mln zł)	26
Wykres 34. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (grudzień 2017 r.) – kasy działające.....	27
Wykres 35. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (grudzień 2017 r.) – kasy działające.....	27
Wykres 36. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (grudzień 2017 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego i analitycznego – kasy działające	27
Wykres 37. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (grudzień 2017 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego oraz analitycznego – kasy działające.....	27
Wykres 38 Wielkość udzielonej dotychczas przez Kasę Krajową pomocy ze względu na jej rodzaj (grudzień 2017 r.)	28
Wykres 39 Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas działających na koniec grudnia 2017 r. wg sumy bilansowej (dotyczy kas które otrzymały pomoc).....	28
Wykres 40 Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas działających na koniec grudnia 2017 r. wg funduszy własnych (dotyczy kas, które otrzymały pomoc).....	28
Wykres 41 Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg wielkości funduszy własnych (tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.	29
Wykres 42 Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg sumy bilansowej (tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017r.....	29
Wykres 43. Struktura przychodów z działalności SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.	31
Wykres 44. Struktura kosztów z działalności SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.....	31
Wykres 45. Struktura kosztów działalności operacyjnej kas – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.	32
Wykres 46. Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok.....	33
Wykres 47. Liczba kas wg uzyskanego wyniku finansowego netto	33
Wykres 48. Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok.....	34
Wykres 49. Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok.....	34
Wykres 50. Poziom ROA w sektorze SKOK.....	35
Wykres 51 Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK.....	35
Wykres 52. Poziom ROE w sektorze	35
Wykres 53 Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł)	35
Wykres 54. Suma bilansowa SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.....	37
Wykres 55. Kapitał (fundusz) własny SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.....	37
Wykres 56. Pożyczki i kredyty netto (w mln zł.) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.....	37
Wykres 57. Wartość depozytów SKOK ogółem (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.	37
Wykres 58. Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.....	37
Wykres 59. Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.....	37
Wykres 60. Wynik finansowy netto SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2017 r.....	37
Wykres 61. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w mln zł) – kasy działające koniec grudnia 2017 r.....	37
Wykres 62. Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK – grudzień 2017 r.....	38
Wykres 63. Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK – grudzień 2017 r.....	38